

Denumire modul, Încasări și plăți

Profil;Comerț

Cls.XI Anul predării 2022/2023

Prof.Cîmpian Dorina

1. INTRODUCERE

Conceptul de instrument de plată

Instrumentele de plată, respectiv **cambia**, **biletul la ordin** și **cecul** etc., reprezintă efecte de comerț fără numerar, utilizate în procesul de plată a furnizorilor de bunuri și servicii, de imobilizări, precum și în procesul de desfacere. Acestea sunt cunoscute și sub alte denumiri, cum ar fi:

- efecte comerciale;
- titluri comerciale;
- titluri de credit;
- instrumente de credit;
- polițe.

Efecte comerciale - denumire generală atribuită cambiilor, biletelor la ordin, cecurilor etc., ce sunt folosite în operațiunile comerciale de cumpărare-vânzare, în relațiile de credit etc. Subaspect patrimonial, efectul comercial încorporează o creanță transmisibilă odată cu trecerea acestuia din proprietatea unei persoane în proprietatea alteia.

Instrumentele de plată și de credit se caracterizează prin următoarele:

- prin intermediul lor se efectuează plăți la scadențele indicate în aceste titluri;
- apar prin emiterea și introducerea lor în circuitul activității comerciale și bancare;
- permit posesorului lor să-și realizeze, la scadență, drepturile;
- se poate aprecia că pot circula ca o monedă, prin încasare, scontare sau cesiune.

Instrumentele de plată se deosebesc de monedă prin trăsăturile lor specifice, și anume:

- sunt titluri negociabile;
- sunt transmisibile cu respectarea normelor prevăzute în legislațiile naționale și în dreptul comercial;
- reprezintă o creanță (datorie) în numerar, cauzată de un act de comerț sau prestație de serviciu, care urmează a fi plătită la un anumit termen etc.

Altfel spus, instrumentele de plată sunt documente sau înscrisuri în lei sau în valută prin care se reglementează achitarea unor datorii sau lichidarea unor creanțe provenind din operațiunile de vânzare-cumpărare la intern sau internaționale, din prestări de servicii interne sau externe etc.

Introducerea în circuitul comercial și bancar intern a efectelor de comerț este una din măsurile antiinflaționiste de reducere a circulației monetare prin intermediul acestor instrumente de plată și de credit.

Clasificarea efectelor comerciale:

- a) **efectul comercial pur** – este legat de operațiunea de livrare de mărfuri; este tras în momentul livrării; scadența sa coincide cu scadența creditului constituit de furnizor; suma sa poate fi plătită din resursele obișnuite ale întreprinderii;
- b) **efectul financiar sau de credit** – nu este contrapartida unei operațiuni cum ar fi mărfuri, ci reprezintă doar un credit consimțit temporar de o bancă clientului său; banca cere clientului să semneze un efect la suma descoperirii pe care i-a acordat-o;
- c) **efectul de consum** – este tras de un comerciant asupra unui consumator;
- d) **efectul de filială** – leagă două întreprinderi ale aceluiași grup, oferind uneori doar o iluzorie diviziune a riscurilor.

Necesitatea, rolul și importanța instrumentelor de plată

Încadrul schimburilor comerciale interne și internaționale, achitarea serviciilor se poate face cu numerar sau prin remiterea unui cec. Plata cu numerar se efectuează atunci când valorile sunt mici sau când plata se realizează în aceeași localitate.

De cele mai multe ori, vânzătorul/exportatorul acordă cumpărătorului/importatorului o posibilitate de a-și plăti pe termen lung, două sau trei luni, iar, în cazul unor valori mari, chiar și după o perioadă mai îndelungată de timp.

În practica comercială, în situația existenței unei operațiuni pe credit, această modalitate de plată se poate realiza astfel:

- a) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra cumpărătorului/importatorului în favoarea lui;
- b) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra debitorului în favoarea lui;
- c) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra cumpărătorului/debitorului (după caz), în favoarea unei firme terțe, căreia, la rândul său, îi este dator;
- d) vânzătorul/exportatorul să tragă **două cambii**: una pentru bunurile vândute și cealaltă pentru dobânda aferentă, data plății fiind convenită prin contract;
- e) să solicite cumpărătorului/debitorului să emită sau să subscrie un **bilet la ordin** în favoarea sa și să-i fie remis;
- f) să pretindă clientului său un **cec**, de preferință, confirmat de banca cumpărătorului;
- g) să propună ca suma datorată să-i fie achitată, la scadență, cu **ordin de plată**.

Încadrul negocierilor încheiate, vânzătorul/exportatorul trebuie să analizeze toate variantele posibile și, în funcție de încrederea în solvabilitatea clientului, trebuie să aleagă varianta optimă, pe care a stipulat-o în contractul încheiat la capitolul „Condiții de plată“.

Reglementări internaționale privind efectele de comerț

Atât pentru a facilita circulația efectelor de comerț prin impunerea pe plan internațional a încrederii în aceste instrumente de plată și de credit, alcărornumărsporește proporțional cu creșterea volumului schimburilor economice internaționale efectuate pe credit, cât și pentru a evita problemele conflictuale decurgând din prevederi specifice anumitor țări, încă de la sfârșitul secolului trecut, s-a recunoscut, de comun acord, necesitatea unificării unor reglementări în probleme esențiale din domeniul efectelor de comerț.

O etapă în curajatoarea constituit-o Conferința de la Haga din anul 1910, în urma căreia s-a semnat, în 1912, *Convenția de la Haga*.

Ulterior, au intervenit o serie de evenimente - Primul Război Mondial, crize economice - care au făcut ca problema unificării diverselor reglementări referitoare la cambie și bilete la ordin, pe de o parte, și cea, pe de altă parte, să se rezolve după aproape alți 20 de ani, prin următoarele convenții internaționale:

- a) *Convenția de la Havana* din anul 1928, cunoscută sub denumirea de “Codul Bustamante”;
- b) *Convenția privind legea uniformă asupra cambiei și biletului la ordin*, 1930, Geneva;
- c) *Convenția menită să reglementeze unele conflicte de legi în materie de cambie și bilete la ordin*, 1930, Geneva;
- d) *Convenția privind legea uniformă asupra cecului*, 1931, Geneva;
- e) *Convenția menită să reglementeze unele conflicte de legi în materie de cec*, 1931, Geneva.

Țările din sferă dreptului anglo-american nu au aderat la convențiile de mai sus, invocând, în primul rând, existența unor diferențe în punctul de vedere al codului comercial și uzanțelor (cutumelor) lor.

La interval de peste treizeci de ani de la elaborarea, sub auspiciile fostei *Societății Națiunilor*, a celor patru convenții internaționale de la Geneva, problema unei legi uniforme a cambiei și biletului la ordin a fost reluată sub egida *Comisiei Organizației Națiunilor Unite pentru dreptul comercial internațional*.

Grupul de lucru al efectelor de comerț internațional, sub egida comisiei mai sus menționate, urmărește ca, prin proiectul de lege uniformă, să se înlăture, cât mai mult posibil, din conținutul principalelor sisteme juridice existente în materie de efecte de comerț.

2. CAMBIAȘITRATA

2.1. Denumirea și forma cambiei

Cambia este un titlu de credit, subsemnătură privată, care pune în legătură, în procesul creării sale, trei persoane: **trăgătorul**, **trasul** și **beneficiarul**. Titlul este creat de trăgător în calitate de creditor, care dă ordin debitorului său, numit tras, să plătească o sumă fixată la o dată determinată în timp, fie unui beneficiar, fie la ordinul acestuia din urmă.

Noțiunea de **trată** este un termen care se folosește în mod frecvent în relațiile de plăți internaționale, deși la intern se folosește noțiunea de cambie.

Standardul Băncii Naționale a României de conținut obligatoriu al cambiei este:

Cambia (față)

Cambia (verso)

Întemeiul **art.1**, din Legeanr.58/1934, modificată prin Legeanr.83/1994, cambia cuprinde:

- 1. denumirea cambiei, trecut în însuși textul titlului;**
- 2. ordinul necondiționat de a plăti o sumă determinată;**
- 3. numele aceuia care trebuie să plătească (tras);**
- 4. arătarea scadenței;**
- 5. arătarea locului unde trebuie făcută plata;**
- 6. numele aceuia a căruia sau la ordinul căruia trebuie făcută plata;**
- 7. arătarea datei și locului emiterii;**
- 8. semnătura celui care emite cambia (trăgător).**

calculul datei
scadenței;

constatarea capacității
legale a semnăturilor
pe titlu;

determinarea drepturilor semnatarilor
privind acțiunea cambială împotriva
obligaților cambiali.

Cambia trebuie să fie completată în întregime, cu cerneală sau pix de culoare albastră sau neagră ori prin dactilografieră.

Denumirea decambiei trebuie să figureze în document și prin formula, „*Plățiți în schimbul acestei cambii*“.

Cambia **fără arătarea scadenței** este socotită plătită la vedere.

Banca Națională a României și societățile bancare vor accepta numai cambii care au **semnătura explicată**. Semnătura explicată cuprinde integral numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, precum și numele și prenumele reprezentantului său legal, care se obligă prin cambie.

Vor fi acceptate cambiile care au suma de plată indicată atât în litere, cât și în cifre.

2.2. Părțile principale ale cambiei

Trăgătorul este persoană fizică sau juridică dispune/ordonă plata și care, în practica comercială internă/externă, poate fi:

- vânzătorul, prestatorul de servicii, creditorul sau exportatorul față de o firmă;
- cumpărătorul, importatorul, debitorul, beneficiarul unor prestații încăneachitate față de o terță firmă (beneficiarul) și care, prin, „tragerea“ unei cambii, dorește să-și onoreze creanța sa proprie.

Cambia poate fi trasă:

- **la ordinul trăgătorului însuși** (caz în care devine și beneficiar);
- **asupra trăgătorului însuși** (situație în care devine tras);
- **pentru contul unui terț** (beneficiarul cambiei).

În principiu, trăgătorul este cel care răspunde de acceptarea sau de plata cambiei. Poate să se exonereze de acceptare printr-o clauză făcută, în acest sens, pe cambie, însă *nu se poate elibera de responsabilitatea de plată*.

Trasul este cel care primește ordinul de plăți și care are obligația fermă de a efectua plata cambiei la scadență. Acesta se află în situația de cumpărător, importator, beneficiar al unei prestații de servicii neachitate sau de debitor al trăgătorului.

Trasul este obligat să plătească și să accepte cambia. În caz contrar, își încheie acte de protest pentru neacceptare sau plată parțială.

Beneficiarul este cel în favoarea căruia trebuie făcută plata, fiind totodată și deținătorul (posesorul) cambiei. Beneficiarul poate fi, larândulsău, vânzător, exportator sau creditor al trăgătorului.

Sucsesiv, în timp, mai pot deveni beneficiari și posesori ai cambiei și alte firme care nu au nici un fel de legătură cu trăgătorul, dar care au obținut cambii prin **girare, scontare, reescontare** sau **cesiune**.

Beneficiarul mai poate fi și o bancă. Prin încasarea cambiei în contul trăgătorului, acesta își recuperează creditul acordat anterior acestuia.

Beneficiarul mai poate fi însuși trăgătorul în favoarea căruia este dispusă plata la scadență.

2.3. Exemple privind tehnica emiterii sau „tragerii” unei cambii

1. Să presupunem că, la data de 10 martie, firma „Ambient” SRL din Sibiu livrează bunuri în valoare de 20 de milioane lei firmei SC „Victoria” SA din Sibiu în contractul de vânzare-cumpărare (care poate fi și factura), convenindu-se ca plata să se efectueze la trei luni de la data livrării (10 iunie). În același timp, SC „Ambient” SRL are de plătit firmei SC „Continental” SA București aceeași sumă pentru serviciile acordate, sumă pe care SC „Ambient” SRL trebuie să o plătească la 10 iunie.

În această situație, SC „Ambient” SRL (**trăgătorul**) emite („trage”) o cambie în valoare de 20 de milioane lei asupra SC „Victoria” SA (**trasul**), care urmează să-i plătească firmei SC „Continental” SA (**beneficiarul**), la 10 iunie, suma menționată pe cambie.

Prin achitarea acestor sume, la 10 iunie, către societatea „Continental” SA, SC „Victoria” SA își achită datoria față de furnizorul său, SC „Ambient” SRL, onorându-se, în același timp, și creanța față de SC „Continental” SA, prin următoarea operațiune triunghiulară:

SC „Victoria” SA
(tras)

SC „Ambient” SRL
(trăgător)

SC „Continental” SA
(beneficiar)

livrare bunuri sau servicii
circuit cambie

2. SC „A” SRL importă mărfuri în valoare de 30.000 euro de la o firmă B din Germania și, conform contractului încheiat, plata rmează să se facă la 90 de zile de la livrare. Tot SC „A” SRL exportă unui client din Franța (firma C), în condiții de credit pe trei luni (credit pe termen scurt), mărfuri în valoare de 30.000 euro.

SC „A” SRL din România (trăgătorul) trage o cambie în valoare de 30.000 euro asupra clientului francez „C” (trasul), care rmează să-și plătească, pe trei luni, suma menționată pe cambie firmei germane „B” (beneficiarul).

Francezul C
(trasul)

SC „A” SRL
(trăgătorul)

Germanul B
(beneficiarul)

2.4. Dobânda cambiei

Pentru ca dobânzile datorate de obligatul principal să fie determinate și să nu rămână la discreția posesorului titlului, este obligatorie în scrierea ratei dobânzii închiartextul cambiei.

Într-o cambie plătită la vedere sau la un anumit timp de la vedere, trăgătorul poate stipula că suma va fi produsă oare de dobândă. Cifra dobânzii va trebui să fie arătată în cambie. Dobânda va curge de la data emiterii cambiei, în cazul în care nu este indicată altă dată.

Mențiunea expresă privind dobânda trebuie să cuprindă:

- expresia „*suma este purtătoare de dobândă*”;
- cãnivelul dobânzii este de % (rata dobânzii).

2.5. Cambia în alb

Cambia în alb este un titlu care cuprinde numai semnătura trăgătorului, iar, uneori, și o parte din mențiunile cerute de art. 1 din *Legea asupra cambiei*.

Mențiunile care lipsesc vor trebui să fie completate atunci când posesorul prezintă cambiala plată, fiind obligatoriu ca o cambie în alb să aibă completat numele ultimului posesor în momentul plății.

Primitorul cambiei în alb, ca și oricare din posesorii succesivi ai acesteia, are dreptul de a completa titlul respectiv cu mențiunile cerute de art. 1 din *Legea asupra cambiei*, conform înțelegerilor care au avut loc anterior în semnătura titlului, fără a mai fi necesară intervenția trăgătorului, dreptul de completare trecând la posesorii succesivi odată cu predarea titlului.

În acest scop, odată cu predarea titlului, se va adăuga și o clauză, care va trebui să fie astfel făcută, încât să poată întregi voința semnatarului titlului.

Completarea cambiei în alb va trebui să se efectueze în **termen de trei ani** de la data reală a emiterii. Termenul de trei ani nu poate fi prelungit prin convenția părților.

2.6. Transmiterea prin gir sau prin cesiune de creanță ordinară

Cambiile cuprinzând sau nu mențiunea „*la ordin*” pot circula prin gir.

Girul este o semnătură depusă pe verso-ul unei cambii, prin care semnatarul garantează achitarea ei sau printr-o declarație scrisă transmite titlul său; o formulă legală printr-o declarație scrisă transmite proprietatea unui efect comercial (cambie, bilet la ordin). De aici, se poate trage concluzia că numai instrumentele de credit se pot gira¹.

Altfel spus, girul este un act printr-o declarație scrisă prin care posesorul titlului, numit **girant**, transferă altei persoane, numită **giratar**, printr-o declarație scrisă și subscrisă pe un titlu, odată cupredarea acesteia, toate drepturile decurgând din titlul astfel redactat și completat.

Dacă trăgătorul a înscris pe cambie cuvintele „*nula ordin*”, titlul este transmisibil numai în forma și cu efectele unei **cesiuni de creanță ordinară**.

Cesiunea de creanță este un mijloc specific de transmitere a obligațiilor, constând în acordul de voință (contractual) printr-o declarație scrisă prin care creditorul (numit **cedent**) transmite dreptul său de creanță, în mod voluntar, cu titlu oneros sau cu titlu gratuit, unei alte persoane (numită **cesionar**), care va deveni, astfel, creditor în locul său și care va putea încasa de la debitor creanța cedată.

Referitor la gir, mai trebuie menționate următoarele aspecte:

- poate fi făcut chiar în folosul trasului, indiferent dacă acesta a acceptat sau nu, în folosul trăgătorului sau al oricărui alt obligat. Aceștia pot să gireze din nou cambia.
- trebuie să fie **necondiționat**. Orice condiționare la care ar putea fi susținută este nescrisă. **Girul parțial este nul. Girul „lapurtător” este echivalent cu girul în alb sau în plin.**
- trebuie să fie scris pe cambie sau pe adaosul acesteia (foaie de prelungire, *allonge*).
- trebuie să fie semnat de girant.
- este valabil, chiar dacă beneficiarul nu este arătat sau dacă girantul a pus numai semnătura (gir în alb). În acest caz, pentru a fi valabil, girul trebuie să fie scris pe dosul cambiei sau pe adaos.

Girul transmite toate drepturile izvorâte din cambie.

2.7. Acceptarea

Acceptarea este actul printr-o declarație scrisă, către careș-a adresa trăgătorului pentru plată prin emiterea titlului, se obligă să plătească posesorul legitimității titlului, la scadență, suma arătată în cambie.

Posesorul cambiei sau chiar un simplu deținător pot prezenta trasului, până la scadență, cambia spre acceptare, la domiciliul acestuia.

Trăgătorul poate să fixeze sau să nu fixeze termen obligatoriu pentru prezentarea cambiei la acceptare.

Acceptarea se exprimă printr-o declarație scrisă, „*acceptat*” sau orice altă expansiune echivalentă. Aceasta este semnătură de tras.

Simpla semnătură a trasului, pusă pe fața cambiei, este socotită acceptare.

¹ *Ada gir (a gira)* – a garanta pentru ceva, cineva.

Formulele mai indicate sunt cele care sînt mai explicită, mai detaliată, menționînd și suma (în cifre și în litere ori numai în litere) și data (în litere):

ACCEPTAT
pentru suma de zece mii de euro

(ss) Mihai Ungureanu

(cinci iunie două mii zece)

În mod evident, cambiacare are scadență, „*lavedere*” sau „*laprezentare*”, fiind plătită în momentul în care ea a fost înmînată trasului, nu este susceptibilă la acceptare.

În străinătate, acceptarea poate fi dată și separat, printr-o scrisoare. În acest caz, trebuie să se facă referiri cu date precise asupra cambiei pentru care sedită acceptul pentru identificare.

Acceptarea poate fi dată:

- pentru întreaga sumă;
- numai pentru o parte a sumei.

Orice altă restricție sau condiție scrisă pe cambie echivalează cu un refuz de acceptare.

În cazul în care, prezentîndu-i-se cambiaspre acceptare, trasul refuză să o accepte sau o refuză parțial, trebuie să se întocmească actul de protest. În continuare, este prezentat modelul unui act de protest.

Timbru
fiscal

Tribunalul.....
Executor judecătoresc
Nr din

ACT DE PROTEST

Azi,.....,s-aprezentatcucerereaînregistratăsubnr.....dl.....,
domiciliat în, str, nr pentru protestarea cambiei anexate:

*

Noi.....,executorjudecătorescla Tribunalul.....,adeverim
că,penruprotestareasus-menționateicambii,ne-amtransportatconformart.526șiurmătorul
dinCodulComercialladl.....domiciliatîn.....,str.....,
nr,carene-a declaratcănu aachitatcambiadin....., în valoarede.....,trasă
de.....asuprasa,deoarecenuaprimitmărfurile,astfelîncâtnuîieste
dator.

Pentru neachitarea la scadența cambiei de mai sus, am încheiat prezentul proces-verbal.

L.S.

Executor judecătoresc
(ss)
Tribunalul.....

Prezentul act de protest se adevărește de noi, conform art. 330 din Codul Comercial.

Data

Președinte,

***Stipulat**-clauzăintrodusăîntr-uncontractsauclauzăcontractualăîntemeiulcăreiaaceastaproduceefectein
favoareauneiatriepersoane(beneficiarulstipulației),carenuestenicisuccesor,nicicreditorulpărțiișinici
afostreprezentatlaîncheiereacontractului,darcaredobândeșteundrept,încăprincipiurevocabil,dinmomentul
încheierii contractului fărăsăfie întrebatsi chiar fărăsăaibăcunoștințăde încheierea contractului.

2.8. Despre aval (avalizarea)

Plata unei cambii poate fi garantată, pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea, printr-un **aval**.

Avalul este o garanție specială pe care o dă o terță persoană pentru plata unei polițe, de achitați polița în cazul neachitării decătretraslascadență. Persoana care dă garanție se numește **avalist**, iar obligația cambială (direct sau pe regres) se numește **avalizat**.

În dreptul comercial, această noțiune se confundă cu cea de gir sau girant, care, de altfel, este cu totul alta.

Astfel, beneficiarul poate solicita trasului, trăgătorului sau unui adingiranț să prezinte un aval din partea unui terț (ofirmă, obancă), printracare să se angajeze că va plăti, la scadență, suma înscrisă pe cambie.

Această garanție suplimentară sau *supragaranție* dată de avalist se materializează prin scrierea, pe cambie sau pe daos, a unei adin expresiile: „*aval*“, „*bun pentru aval*“, urmate de indicarea sumei (de obicei, scrisă în litere), de semnătura avalistului sau a împuternicitului său și de data calendaristică. De altfel, pe cambie este deja tipărită o zonă cu **AVALIZAT**.

Această semnătură poate fi dată chiar de semnatarul cambiei.

Avalul trebuie să arate pentru cine este dat. În lipsa acesteia mențiuni, se socotește dat pentru trăgător.

2.9. Modalități de transmitere a cambiei

În afară relațiilor dintre trăgător–tras–beneficiar, cambie poate fi folosită în continuare ca instrument de plată și de credit de către beneficiar:

- în relațiile cu furnizorii sau creditorii săi, prin operațiunea de **girare** sau **andosare**;
- poate fi negociată înaintea scadenței la obancă comercială în vederea procurării de fonduri prin operațiunea de **scontare**;
- băncile comerciale și alte societăți de credit care au cambii scontate în portofoliile lor, prin operațiunea de **reescontare** la Banca Națională a României (iar, în străinătate, la obancă centrală similară) și pot procura sursele financiare înaintea scadenței acestor efecte de comerț, prin:
 - **cesiune**;
 - **gajare**;
 - **forfetare**.

Cesiunea este un act juridic printru care o persoană transmite alteia un drept sau un bun în schimbul unei sume de bani sau al unui avantaj. În acest act, intervine persoana care face cesiunea și cesionarul, cel care primește cesiunea. **Cesiunea de creanță** este un contract printru care creditorul, numit **cedent**, transmite unei alte persoane, numite **cesionar**, o creanță a sa împotriva unui debitor, numit **debitor cedat**.

Gajarea reprezintă garanția depusă în contul unei datorii. Gajul este un obiect de pus de un debitor la dispoziția creditorului pentru a garanta plata unei datorii sau a unei sume împrumutate.

Forfetarea reprezintă aplicarea unui tarif, a unei taxe, pentru operațiunea de reescontare. Forfetarea este operațiunea care constă în vânzarea unei creanțe unei bănci,

subcondiționarea renunțării decît reaceștia la dreptul de regres asupra vînzătorului. Forfetarea este operațiune care a apărut mai recent în relațiile de plăți externe și a fost generată de necesitatea încasării unor creanțe de către exportatori.

2.10. Scadența

Scadența este termenul la care cambia este exigibilă și trebuie plătită.

O cambie poate fi trasă:

- la vedere;
- la un anumit timp de la vedere;
- la un anumit timp de la data emisiunii;
- la o zi fixă.

Cambia la vedere este plătită la prezentare.

În situația în care locul de plată nu este menționat ca atare, atunci cambia este prezentată pentru a fi chitată la:

- domiciliul trasului;
- domiciliul acceptantului;
- domiciliul „*indicat la nevoie*”.

În ceea ce privește plata cambiei, se pot ivi următoarele situații:

- plata înainte de scadență;
- plata la scadență;
- plata parțială, care este echivalentă cu refuzul parțial la plată;
- refuzul total de plată la scadență;
- plata prin intervenție.

Trasul care plătește înainte de scadență trebuie să verifice, înainte de efectuarea plății, existența și ruluine întrerupt al girurilor, precum și autenticitatea semnăturilor. Această ultimă verificare nu are loc dacă plata este făcută la scadență.

Atunci când cambia are scadența „*la vedere*”, ea trebuie să fie prezentată la plată într-un termen de maximum un an de la data emiterii sale. Acest termen poate fi mărit sau micșorat de trăgător ori redus de unul din giranți.

2.11. Scontul

În situația în care beneficiarul unei cambii sau al maimultor efectede comerț are nevoie de fonduri bănești înainte de scadența acestora, el le poate negocia la bancă pentru a-și reîntregi sursele financiare.

Scontarea reprezintă operațiune prin care posesorul-beneficiar transmite o cambie către bancă comercială în vederea încasării sale înainte de scadență. În urma scontării, beneficiarul îi se va achita o sumă mai mică decît valoarea cambiei, diferența reprezentând scontul și sezele bancare (comisioane) percepute de bancă. Operațiunea se lichidează la scadența cambiei, atunci când banca încasează suma înscrisă pe cambie de la debitor.

Scontul este suma care se deduce din valoarea cambiei, care reprezintă dobînda sumei capitalizate pînă la plata la scadență.

Comisionul bancar este perceput de bancă pentru acoperirea diferitelor cheltuieli referitoare la operațiunile de scontare.

Scontul comercial reprezintă scontul (dobânda) calculat asupra valorii nominale a efectului de comerț, adică a valorii înscrise pe titlu până la scadență (data plății).

Scontul comercial se calculează astfel:

a) Metoda ordinară

în care:

Sc = scontul comercial;

V_n = valoarea nominală;

P = procentul scontului (dobânda);

T = timpul – durata în zile, adică numărul zilelor până la scadență;

360 = numărul zilelor dintr-un an (în alte țări, se calculează la 365 zile).

b) Metoda divizorului fix

în care:

N = numere (valoarea facturilor $V_n \times P \times T$);

D_{fix} = divizorul fix (suma factorilor 100×360).

Scontul comercial reprezintă diferența dintre valoarea nominală (V_n) și valoarea reală (V_r), respectiv:

$$Sc = V_n - V_r$$

Scontul va fi:
- la sută %;
- la mie ‰.

EXEMPLUL 1

O cambie are valoarea nominală de 100.000 lei, cu scadența la 15 iulie. Nu s-a fost negociată la 15 martie $N - 1$, cu un procent de 9 %:

EXEMPLUL 2

SC „X” are în portofoliul său o cambie care are data emisiunii 28 februarie N și este în valoare de 100.000 lei, cu scadența la 12 septembrie N. Deoarece SC „X” are de efectuat niște plăți în jurul datei de 13 iunie N și are la dispoziție lichidități, negociază cambiala la bancă comercială, în vederea scontării sale la 13 iunie N. Banca percepe un scont de 9% și 0,20 comision bancar. În acest caz, se procedează astfel:

a) se află numărul de zile rămase până la scadență, și anume:

- 18 zile din luna iunie;
- 31 zile din luna iulie;
- 31 zile din luna august;
- 12 zile din luna septembrie.

TOTAL = 92 zile

b) se pun în formulă datele:

2.300 lei reprezintă valoarea scontului pe care îl va reține banca.

c) comisionul bancar =

d) suma plătită de bancă la 13 iunie N și încasată de SC „X” va fi:

$$100.000 - (2.300 + 51,11) = 97.648,89 \text{ lei.}$$

Tot pe același principiu, se vor face calculele și în euro.

Băncile comerciale acordă **credite descont** unor întreprinderi sau comercianți în funcție de situația lor patrimonială, până la anumite plafoane. Banca acordă acest gen de credit pe bază de cambii și poate solicita semnături de garanție.

2.12. Acțiunea cambială

Acțiunea este un titlu de credit care prezintă o parte din capitalul unei societăți. Acțiunile pot fi de mai multe feluri: de fundație, de capital, de folosință, inalienabile, cambiale, nominative sau la purtător.

Acțiunea cambială este procesul deschis decâtre creditorul neplătit la scadență, contra coobligaților cambiali, pe baza protestului făcut în termen.

ACȚIUNEA CAMBIALĂ

DIRECTĂ ÎN REGRES CAUZALĂ DE ÎMBOGĂȚIRE FĂRĂ CAUZĂ

Acțiunea cambială directă este îndreptată împotriva trasului sau a acceptantului (la cambie) ori împotriva subscriitorului (sau emitentului, la biletul la ordin) și a avaliştilor acestora.

Acțiunea cambială în regres se referă la acționarea în judecată a restului de obligați cambiali, cum sunt: giranții, trăgătorul și ceilalți obligați.

Acțiunea cauzală este operațiunea exprimată în formă cambială, pe care titularul creanței o poate exercita în legătură cu raportul fundamental, conform regimului juridic care-l guvernează. Titularul creanței trebuie să opteze între exercitarea acțiunii cambiale sau a acțiunii cauzale, întrucât nu poate intenta decât numai una din cele două acțiuni.

Acțiunea de îmbogățire fără justă cauză – în intenția uneia sau mai multor acționi, beneficiarul va putea cere plata cambiei numai de la trăgător, acceptanți sau girant, sumă cu care aceștia s-au îmbogățit fără cauză, în dauna sa.

Prescripția reprezintă modul de stingere a dreptului de acțiune în sens material prin neexercitarea aceluși drept în intervalul de timp stabilit de lege (timp util).

În acest context (al prescripției), titularul unui drept subiectiv sau creditorul, în materie cambială – beneficiarul, care arămas pasiv un anumit timp, își pierde dreptul de acțiune în justiție și, totodată, posibilitatea obținerii executării silite a obligației asumate de debitorul său.

Prescripția este:

- în termen de trei ani, în ceea ce privește acțiunea sau executarea cambială directă;
- într-o perioadă de un an, pentru acțiunea sau executarea cambială în regres;
- în termen de șase luni, în ceea ce privește regresul girantului plătit or față de ceilalți obligați în regres;
- unan, pentru acțiunea de îmbogățire fără cauză justă, de la data pronunțării hotărârii judecătorești asupra acțiunii sau execuției cambiei rămase definitive.

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

TRAS

TRĂGĂTOR

BENEFICIAR

2. Elementele cambiei:

1. denumirea

8. semnătura
trăgătorului

7. data și locul emiterii

2. ordinul
necondiționat de a
plăti o sumă

CAMBIA

6. numele la ordinul
căruia trebuie
făcută plata

3. numele
trasului

4. arătarea
scadenței

5. arătarea scadenței
locului unde trebuie
făcută plata

MODALITĂȚI DE TRANSMITERE

prin girare

prin scontare

prin reescontare

cesiune

gajare

forfetare

TEST DE EVALUARE 1

1. Cambia este un titlu de ... (a) ..., subsemnătură privată, care pune în legătură în procesul creării sale trei persoane: ... (b) ..., ... (c) ... și ... (d)
2. Scadența se calculează pe baza următoarelor mențiuni clare din cambie:
 - ... (a) ... ;
 - ... (b) ... ;
 - ... (c)
3. Numele celui care trebuie să plătească cambia este
4. Numele celui care emite cambia este
5. Numele celui a cărui sau la ordinul cărui trebuie făcută plata este
6. Societățile bancare și Banca Națională a României vor accepta numai cambii care au semnătura
7. Cambia poate fi trasă:
 - la ordinul ... (a) ... însuși (caz în care devine ... (d) ...);
 - asupra ... (b) ... însuși (situație în care devine ... (e) ...);
 - pentru contul unui ... (c) ... (... (f) ... cambiei).
8. Care sunt modalitățile de transmitere a unei cambii:
 - a. girare, scontare, cesiune;
 - b. girare, reescontare, cesiune;
 - c. girare, scontare, reescontare, cesiune.
9. Cambia în alb este un titlu de credit care cuprinde numai ... (a) ... (b)
10. Girul este ... (a) ... depus pe ... (b) ... unei ... (c) ... , printr-o semnătură garantată achitarea ei sau prin care proprietarul ... (d) ... o transmite altuia.
11. Girul ... (a) ... toate ... (b) ... izvoare din cambie.
12. Acceptarea este ... (a) ... printr-o ... (b) ... , către care s-a adresat ... (c) ... pentru plată prin emiterea titlului, se obligă să plătească, ... (d) ... , suma arătată în cambie, ... (e) ... legitim al titlului.
13. Avala este ... (a) ... specială, pe care o dă ... (b) ... persoană, pentru plata unei ... (c) ... , de a ... (d) ... polița în cazul neachitării de către ... (e) ... la scadență.
14. Cambia poate fi negociată înainte de scadență, la o bancă comercială, prin operațiunea de
15. Băncile comerciale care au cambii scontate în portofoliile lor și pot procura surse financiare, înainte de scadență, de la Banca Națională a României, prin operațiunea de
16. Scadența este termenul la care cambia este ... (a) ... și trebuie ... (b)
17. Când se verifică șirul neîntrerupt al girurilor și autenticitatea semnăturilor ?
18. Scontul este ... (a) ... care se ... (b) ... din valoarea ... (c) ... și reprezintă ... (d) ... sume capitalizate de la ... (e) ... până la ... (f)
19. Comisionul bancar este ... (a) ... debancă pentru acoperirea diferitelor ... (b) ... referitoare la operațiunile bancare.
20. Scontul comercial reprezintă scontul calculat asupra valorii a efectului de comerț.

3. BILETULLAORDIN

3.1. Concept, necesități, părți participante

Biletullaordin este un înscris făcut cu anumite condiții, printr-o persoană – subscriitorul – se obligă să plătească beneficiarului o anumită sumă de bani la scadență. Biletullaordin este un alt fel de comerț, un alt instrument de plată și de credit care apare în practica schimburilor economice interne și internaționale, precum și în relațiile de plăți/încasări cu societățile bancare.

În comparație cu cambia sau cecul, biletul la ordin are o utilizare mai restrânsă, el fiind folosit, mai ales, în practica comercială internă a fiecărei țări cu economia de piață și foarte puțin în relațiile de plăți/încasări externe.

Biletullaordin este un titlu de credit subsemnată privată, care pune în legătură, în procesul creării sale, două persoane:

- subscriitorul (sau emitentul);
- beneficiarul.

Titlul este creat de subscriitor sau de emitent, în calitate de debitor, care se obligă să plătească o sumă de bani fixată, la un anumit termen sau la prezentare, unei alte persoane, numită beneficiar, care are calitatea de creditor.

Ulterior, ca și în cazul cambiei, în urma diferitelor mijloace de transmitere – vehiculare abilitate la ordin prin **girare, scontare, reescontare**, apar perând și succesiv în timp, până la scadența de plată, și alți beneficiari cu care subscriitorul (emitentul) nu are nicio legătură.

3.2. Elementele biletului la ordin

În temeiul art. 104 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, acest din urmă cuprinde:

1. **denumirea** de bilet la ordin, trecută în însuși textul titlului și exprimată în limba în treburile pentru redactarea acestui titlu: *billet à l'ordre* (franceză), *Eigener Wechsel* (germană), *promissory note* (engleză), *fragarea la orden* (spaniolă) etc;
2. **promisiunea condiționată de plătit o sumă** determinată, cuprinzând formulele: „*voi plăti...*” sau „*mă oblig să plătesc...*”;
3. **arătarea scadenței** (din punct de vedere legal, scadența este identică cu cea a cambiei);
4. **arătarea locului unde trebuie făcută plata** (problemele sunt similare cambiei);
5. **numele aceluia cărui sau la ordinul cărui trebuie făcută plata;**
6. **arătarea datei și locului emiterii;**
7. **semnătura emitentului.**

Toate problemele referitoare la biletul la ordin sunt la fel cu cele ale cambiei. Standardul de conținut obligatoriu al biletului la ordin este:

Biletul la ordin (față)

Biletul la ordin (verso)

MODALITĂȚILE DE TRANSMITERE:

PRIN GIRARE

REESCONTARE

GAJARE

SCONTARE

FORFETARE

Biletul la ordin se acceptă, deoarece acceptarea ar trebui să fie dată de însuși subscriitorul (emitentul), care, de altfel, așii semnat-o la emitere.

3.3. Categoriile de bilete la ordin

Având în vedere utilizarea mai redusă a acestuia efect de comerț comparativ cu cambia și cecul, sunt cunoscute două feluri de **bilet la ordin**:

1. **bilet la ordin comercial**, care se referă la un act de comerț, la o operațiune comercială, cum ar fi, de exemplu, livrarea unor mărfuri în condiții de credit pe termen scurt (până la un an), cu plata printr-un bilet la ordin cu scadență;
2. **bilet la ordin financiar**, prin care banca mobilizează creditul pe care îl acordă clientului său (vezi creditele de scont ale cambiei).

Biletul la ordin în alb este un titlu care cuprinde nume și semnătură a subscriitorului (emitentului), iar, uneori, și unele din mențiunile obligatorii. Cel care primește un bilet la ordin în alb (primul beneficiar), ca și oricare din deținători succesivi ai acestuia, ca urmare a girării (uneori, prinsimplă în mânăre – gir, „în alb“), are dreptul de a completa acest efect de comerț cu toate mențiunile sale obligatorii.

În măsura în care sunt compatibile cu natura acestui titlu, dispozițiile relative la cambie sunt aplicabile și biletului la ordin, în ceea ce privește:

- mențiunile facultative;
- elementele de complezență;
- elementele de certitudine ale biletului la ordin:
 - obligațiunea necondiționată la plată;
 - avalul, cu mențiuneacă, în cazul în care avalistul nu indică persoana avalizată, se consideră că avalul este dat pentru emitent.

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

SUBSCRIITORUL(debitor)

BENEFICIARUL(creditor)

2. Elementele cecului:

1. denumirea

7. semnătura
emitentului

2. promisiunea
necondiționată de a
plăti o sumă

BILETULLA ORDIN

6. arătarea datei și
locului emiterii

3. arătarea
scadenței

4. arătarea locului
unde trebuie
făcută plata

5. numele

MODALITĂȚI DE TRANSMITERE

prin girare

prin scontare

prin reescontare

numele trasului

TEST DE EVALUARE 2

1. Biletul la ordin este un înscris făcut cu anumite... (a)... și printr-o persoană obligată să... (b)... beneficiarului o anumită... (c)... la ... (d)... .
2. Cum se numesc cele două persoane prin care biletul la ordin devine un efect comercial?
3. Modalitățile de transmitere a biletului la ordin sunt:
 - a..... ;
 - b..... ;
 - c..... ;
 - d..... ;
 - e..... .
4. Cele două feluri de bilete la ordin sunt:
 - a..... ;
 - b..... .
5. Scontarea reprezintă operațiunea prin care ... (a-b)... transmite o cambie către o ... (c-d)... în vederea încasării sale ... (e)... de ... (f)... .
6. Gajarea reprezintă... (a)... depusă în... (b)... unei... (c)... Gajul este un... (d)... depus de un... (e)... la dispoziția... (f)... pentru a garanta plata unei datorii sau a unei sume împrumutate.
7. Forfetarea reprezintă aplicarea unui... (a)..., a unei... (b)... pentru operațiunea de reescontare.
8. Reescontarea este operațiunea printr-o... (a-b)... care au în portofoliilelor... (c-d)... își pot procura resurse financiare de la Banca Națională a României, înaintea scadenței unor efecte de comerț prin:
 - a..... ;
 - b..... ;
 - c..... .
9. Cesiunea de creanță este un contract printr-o... (a)... numit... (b)... transmite unei alte persoane, numite ... (c)..., o creanță sa împotriva unui debitor, numit ... (d-e)... .
10. Elementele de certitudine ale biletului la ordin sunt:
 - a..... ;
 - b..... .

4. CECUL

4.1. Conceptul și necesitatea

Un altreilea efect de comerț aflat în circulație în țările cu economie de piață, în relațiile de plăți interne și externe este **cecul**.

Cecul se poate folosi și ca instrument de plată atunci când emitentul dorește să retragă numerar de la bancă în folosul său propriu.

Cecul este un instrument de plată și de credit utilizat de titularii de conturi bancare cu disponibil corespunzător în aceste conturi.

Cași în cazul biletului la ordin, cecul este cunoscut sub denumiri de: *chèque* (în franceză), *cheque* (în engleză și spaniolă), *Schek* (în germană) etc.

Cecurile sunt utilizate:

- în lichidarea creanțelor naționale și internaționale de tot felul;
- la achitarea unor mărfuri, la cumpărături, „delux“, la plata unor bilete de avion, în excursii, la scoaterea de numerar de la bancă în folosul propriu etc.

Un alt mod de transfer modern este transferul electronic de fonduri. În acest context, informațiile de pe cecuri sunt convertite în impulsuri electronice transmise de la banca emitentului la banca beneficiarului printr-o operațiune cec, fără a mai avea loc șir emiterea fișelor de cec. Această operațiune se derulează pe cale electronică, prin intermediul unor terminale speciale și, tot cu ajutorul acestora, se verifică și situația în contul curent bancar al clienților, fapt care duce la imposibilitatea emiterii, fără acoperire „acecurilor“. Grație unui astfel de procedeu, operațiunea bancară se derulează într-o singură zi.

Cecul este un înscris, o dispoziție nelavabilă sau un ordin la purtător pe care un agent economic îl face asupra băncii la care are depuse sume de bani.

Cecul nu este un instrument de credit, ci un *instrument de plată*.

4.2. Părțile participante la cec

Cecul este un instrument de plată care pune în legătură, în procesul creării sale, trei persoane:

- trăgătorul;
- trasul;
- beneficiarul.

TRAS
(BANCA)

TRĂGĂTOR
(unitatea care emite și plătește)

BENEFICIAR
(unitatea care încasează cecul)

Cecul este creat de un **trăgător** care, în baza unui disponibil la bancă, dă un ordin necondiționat acesteia, care se află în poziție de **tras**, să plătească, la prezentare, o sumă unei terțe persoane sau însuși trăgătorului emitent (dacă ridică banii din contul său) aflat în poziție de **beneficiar**.

Astfel:

- trăgătorul emite cecul;
- posesorul legitim al cecului îl încasează;
- trasul îl plătește.

Carnetul de cec (filele cecului) este un instrument de plată emis de bancă clientului său sub formă de **document cu regim special necompletat**.

4.3. Elementele esențiale (obligatorii) ale cecului

Cecul cuprinde:

1. **denumirea de cec**. Denumirea de cec poate să fie și submențiunea, „*Plățiți în schimbul acestui cec*”.
2. **ordinul de a plăti necondiționat o anumită sumă de bani**;
3. **numele celui care trebuie să plătească (tras)**;
4. **arătarea locului unde trebuie făcută plata**;
5. **data și locul emiterii**;
6. **semnătura celui care emite cecul**.

Cecul trebuie să fie completat în întregime, cu cerneală sau pix de culoare albastră sau neagră ori prin dactilografie.

Standardul de conținut obligatoriu al cecului se prezintă astfel:

Cecul (față)

Cecul (verso)

Cecul trebuie să cuprindă **mențiuni obligatorii** dispuse de lege, care să satisfacă cerințele informației suficiente, precum și cerințele reflectării garanției date de trăgător privind plata prin înscrisul respectiv.

Pece sunt **mențiuni facultative** care fac obiectul înțelegerii între cele trei părți implicate, și anume: trăgător, tras și beneficiar.

Conform art. 3 din *Legea cecului*, cecul nu poate fi tras decât asupra societății bancare. Cutoate acestea, cecul tras și plătit în străinătate rămâne valabil chiar și atunci când trasul nu este o societate bancară.

În cazul cecului, trasul nu își asumă nicio obligație.

Emiterea unui cec decât de trăgător, fără ca acesta să dispună de fondurile necesare la tras în momentul emiterii cecului, atrage sancțiuni civile și penale. Acest fapt nu duce însă la nulitatea cecului, el putând totuși să fie onorat de tras la prezentare, dacă, în intervalul de timp dintre emiteri și prezentare, trăgătorul procură trasului fondurile necesare pentru acoperirea acestui cec.

4.4. Diverse categorii de cecuri

Din punctul de vedere al persoanei, cecul stipulat plătitibil poate fi:

a) Cec plătitibil unei anumite persoane cu sau fără clauza „la ordin“ (cec girabil);

Girul este o semnătură de pusă pe versoul unui document (cec, cambie, bilet la ordin), prin care semnatarul garantează achitarea sa ori prin care proprietarul actului de valoare (document) o transmite altuia; este o formă legală prin care se transmite proprietatea unui efect comercial (cambie, bilet la ordin). Decin numai instrumentele de credit se pot gira. Girul poate fi nominal sau la purtător.

În ceea ce privește clauza „la ordin“, nu este obligatorie ca aceasta să figureze pe cec, deoarece simpla înscrisura cuvântului CEC implică, prin ea însăși, posibilitatea transmiterii prin gir. Cecul girabil se poate transfera prin gir cu toate drepturile care decurg din aceasta.

b) **Cec plătitil unei anumite persoane cu clauza „nu la ordin“;**

Acest tip de cec nu poate fi transmis prin gir, ci numai pe calea cesiunii ordinare.

Cesiunea este un act juridic prin care o persoană transmite altelei a un drept sau un bun în schimbul unei sume de bani sau al unui avantaj. În acest caz, intervin persoana care face cesiunea și persoana care primește cesiunea, și anume cesionarul.

Cesiunea de creanță este un contract prin care creditorul, numit **cedent**, transmite unei alte persoane, numite **cesionar**, o creanță sau împotriva unui debitor, numit **debitor cedat**.

c) **Cec la purtător**

În momentul emiterii, acest cec nu indică expres beneficiarul și nici nu poartă mențiunea „la purtător“. Acest cec va fi plătit fie persoanei desemnate ca beneficiar, fie purtătorului cecului.

Cecul la purtător se transmite prin simpla remitere a titlului de la un purtător la altul.

Girul „la purtător“ este echivalentul unui gir în alb.

Cecul poate fi plătit la domiciliul unuia terț, fie în localitatea unde trasul are domiciliul, fie într-o altă localitate, cu condiția însă ca terțul să fie o bancă.

4.5. Cecul în alb

Cecul în alb este un instrument de plată care cuprinde numai semnătura trăgătorului.

Mențiunile care lipsesc trebuie să fie completate atunci când posesorul prezintă cecul la plată.

În momentul plății, este obligatoriu ca cecul în alb să aibă completat numele ultimului posesor.

Pentru ca posesorul cecului în alb să nu depășească înțelegerile din semnătura cecului, se va adăuga clauza „*Înainte plății, posesorul va completa cecul fără a depăși ...*“.

4.6. Avalul cecului

Plata unui cec poate fi garantată printr-un **aval** pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea. Această garanție poate fi dată de un terț, altul decât trasul, sau chiar de un semnatar al cecului.

Avalul este o garanție personală prin care o persoană numită **avalist**, și anume acela care dă avalul, garantează, direct sau pe cale de regres, obligația asumată de ună din persoanele obligate prin cec, persoană denumită **avalizat**, pentru toată suma menționată pe cec sau pentru o parte din ea.

Cualte cuvinte, **avalul** este garanția specială pe care o dă o terță persoană pentru plata unei polițe, de achiți poliței în cazul neachitării decătre trasul scadență. Avalistul (persoana care dă avalul) garantează plata unei obligațiuni comerciale la scadență.

În dreptul comercial, această noțiune nu se confundă cu cea de gir sau girant.

Avalul se poate scrie pe un act separat sau, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, pe poliță (cec), în modul următor: „*pentru aval*“ sau „*pentru garanție*“, urmate de semnătura avalistului sau a împuternicitului său.

Avalul se înscrie pe fața cecului sau pe daos, pe când girul se scrie pe verso al documentului.

4.7. Girul

Girul este un act prin care posesorul cecului, numit **girant**, transferă alte persoane, numite **giratar**, printr-o declarație scrisă și subscrisă pe instrument, odată cupredarea acestuia, toate drepturile decurgând din cecul astfel redactat și completat.

Așadar, cecurile cuprinzând sau nu clauza, „*la ordin*” pot circula prin gir.

Despre gir, trebuie menționate următoarele aspecte specifice:

- trebuie să fiene condiționat pentru a evita circuitul cecului să devină nesigur și pentru a apăra pe posesorul lui de eventualele restricții (excepții);
- poate fi scris pe spatele cecului (verso) sau pe unadaosal acestuia (foaie de prelungire sau *allonge*);
- poate fi „**înplin**” sau „**înalb**”.

Girul „**înplin**” presupune declarația girantului semnată și datată de el, cuprinzând ordinul dat trasului de a plăti unei anumite persoane indicate de gir. Acest gir cuprinde:

- semnătura girantului;
- numele girantului;
- data girării.

Girul „**înalb**” produce aceleași efecte ca și girul „înplin”, cudeosebire că permite posesorului cecului să îl transmită fără a lua asupra sa nici o răspundere, deoarece numele său nu figurează pe cec. Girul „înalb” permite darea în gaj a cecului și scoaterea lui din gaj, fără ca această operație să lase urme pe cec.

Posesorul cecului cu gir „înalb” are următoarele posibilități privind respectivul cec:

- să-l completeze cu propriul său nume;
- să-l completeze cu numele altei persoane (în acest caz îl predă acesteia);
- să gireze cecul din nou „înalb” sau la ordinul altei persoane;
- să predea, pur și simplu, cecul unui terț, fără a realiza operațiune de girare către acesta și fără a completa girul „înalb”.

Girantul răspunde față de giratar și față de posesorii ulterioari ai cecului pentru plata acestuia în caz de neplată prezentare din partea trasului. În caz de neplată a cecului de către tras, posesorul acestuia se poate îndrepta pe cale de regres împotriva oricăruia dintre obligați sau giranți.

Pentru ca deținătorul unui cec transmisibil prin gir să fie considerat posesor legitim al cecului, este necesar să existe o serie de întreruptă girurilor menționate pe cec pe foaia de prelungire sau pe *allonge*. Posesorul cecului este cel indicat în ultimul gir ca giratar, iar dacă este vorba de un gir „înalb”, atunci posesor poate fi orice persoană.

4.8. Cecul barat

Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice, dar nu orizontale, ori unde pe fața instrumentului și care nu are nimic înscris în spațiul delimitat de aceste linii se numește **cec cu barare generală**.

Cecul cu barare generală poate circula prin girare și este valabil în posesia ultimului deținător.

Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice, dar nu orizontale, ori unde pe fața instrumentului și care, în spațiul delimitat de aceste linii, are înscrisă denumirea unei societăți bancare, se numește **cec cu bară specială**.

Standardul de conținut obligatoriu al cecului barat se prezintă astfel:

Cecul barat (față)

Cecul barat (verso)

În cazul cecului cubare, beneficiarul este obligat să recurgă la serviciul unei societăți bancare printr-o unitate bancară aparținând acesteia și să primească plata în locul său.

Un cec cubare generală poate fi plătit numai unei societăți bancare sau unui client al societății bancare aflate și în poziția de tras pe instrumentul respectiv.

Un cec cubare specială poate fi plătit numai societății bancare a cărei denumire se află trecută între cele două linii paralele. În situația în care societatea bancară nominalizată se află și în poziția de tras, plata cecului se face de către un client al acesteia.

Un cec barat poate fi dobândit de către o bancă numai de la unul dintre clienții săi sau de la o altă societate bancară.

Un cec poate fi barat special numai de două ori. Banca menționată prin ceade-adoua bară specială, membră a casei de compensații, va prezenta cecul respectiv la încasare prin compensare.

4.9. Cecul de călătorie

În momentul emiterii unui cec, trăgătorul poate condiționa plata acestuia de identitatea dintr-o semnătură a persoanei care a primit cecul și semnătură a persoanei care încasează respectivul cec. Acest cec poartă denumirea de **cec de călătorie**.

Cecul de călătorie se prezintă astfel:

Cecul de călătorie (față)

Cecurile de călătorie vor fi tipărite, ca și biletele la ordin, în sume fixe.

În cazul unui cec de călătorie, succesiunea operațiilor este următoarea:

1. trăgătorul vinde cecurile de călătorie unei persoane, denumită **posesor**;
2. în momentul cumpărării cecurilor de călătorie, posesorul înscrie o primă semnătură pe fiecare cec în parte în fața trăgătorului;
3. posesorul remite alte persoane, denumită **beneficiar**, în schimb obținerea unor bunuri, servicii sau chiar numerar;
4. în momentul remiterii cecurilor către beneficiar, posesorul înscrie a doua semnătură în fața acestuia; identitatea perfectă dintr-o cec de două semnături confirmă legalitatea cecului respectiv;
5. beneficiarul încasează cecurile de călătorie de la societatea bancară trasă.

În cazul cecurilor de călătorie, trăgătorul poate fi una și aceeași persoană cu trasul. În caz contrar, cele două persoane au relații de cont.

4.10. Cecul circular

Cecul circular este un titlu de credit la ordin emis de către o societate bancară asupra unităților sale bancare sau asupra altei societăți bancare.

Deregulă, în cazul cecului circular, societate bancară emitentă este atât trăgător, cât și tras.

În cazul în care trăgătorul și trasul nu sunt una și aceeași societate bancară, între ele este obligatoriu să existe înțelegeri bilaterale.

Sursa de fonduri din care banca emitentă efectuează plata reprezintă disponibilul constituit de beneficiarul cecului circular clientului său. Deci banca emitentă se obligă să plătească cecul respectiv în favoarea beneficiarului, care este și clientul său.

Pentru ca o bancă să poată emite cecuri circulare, este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

- eliberarea de către BNR a unei autorizații speciale în acest scop;
- existența la bancă a sumelor disponibile de la primitorii cecurilor circulare;
- depunerea la BNR a unei cauțiuni în titlu de credit de stat în valoare de 40% din suma cecurilor circulare emise.

Cauțiunea depusă reprezintă o garanție pentru posesorii cecurilor circulare care au un privilegiu special asupra ei.

BNR va înapoia cauțiunea societății bancare care a emis cecul circular, uneori în schimbul prezentării cecului circular respectiv, cu mențiunea „*achitat*”.

Cecul circular se prezintă astfel:

Cecul circular (față)

4.11. Condiții de plată, de pierdere a cecurilor și programul societăților bancare

Pentru a fi evitat riscul falsificării cecurilor, Banca Națională a României și celelalte bănci nu acceptă decât cecuri având suma de plată indicată atât în litere, cât și în cifre, cu unscris cât se poate de clar. În cazul în care există diferențe între suma scrisă în cifre și cea

scris în litere, sumade plată va fi considerată ceas scris în **litere**. În cazul în care sumade plată este în scris de mai multe ori, în cifre sau în litere, suma care se plătește este **suma cea mai mică**.

În activitatea lor, atât Banca Națională a României, cât și societățile bancare vor respecta principiul independenței semnăturilor aplicate pe cec pentru o mai ușoară circulația cecurilor, semnăturile de pe cec fiind considerate independente, ca și obligațiile asumate prin cec. În cazul în care semnăturile sunt false, obligațiile celorlalți semnataria cecului, asumate în legătură cu respectivul cec, rămân valabile.

Orice semnătură a unui cec trebuie să cuprindă **numele și prenumele persoanei fizice** sau numele **firmei** celui care se obligă.

Persoana juridică care emite un cec trebuie să-l treacă și pe reprezentantul său legal cu nume și prenume.

Pentru a putea trage cecuri, orice trăgător trebuie să dispună specimenul semnăturii sale la bancă la care este disponibil. Trăgătorul poate să delege un mandatar sau un reprezentant.

Principalul obligat la plata unui cec este trăgătorul.

Cecul este plătit în vedere.

Deregulă, cecul trebuie să fie plătit în lei. Excepție de la această regulă pot fi următoarele situații:

- trăgătorul exprimă sumade plată într-o altă monedă decât în lei, urmând ca plata să se efectueze în această monedă;
- trăgătorul trece pe cec sumade plată într-o altă monedă decât leul, dar stipulează că plata efectivă se va face în lei, la cursul zilei.

În ambele cazuri de plată în altă monedă, plata se poate face decât bancă dacă trăgătorul are disponibil în valuta respectivă.

Trăgătorul poate să stipuleze pe cec cursul de schimb valutar în funcție de care va fi calculată suma de plată.

Pe cec, trăgătorul sau unul dintre purtători pot stipula clauza ce interzice plata în numerar prin cuvintele, „*plătit în cont*” sau, „*numai prin virament*”. În acest caz, plata cecului se efectuează numai scriptic, prin creditarea contului beneficiarului. Aceasta se archivează cu plata cecului.

Clauza, „*netransmisibil*” poate fi pusă pe cec decât reținerii trăgătorului și a cererii beneficiarului sau decât reținerii girant. În ambele cazuri, se oprește circulația cecului și se stabilește, definitiv, ultimul posesor care are dreptul de a intra în posesia sumei înscrise pe cec.

Posesorul unui cec pierdut, sustrassă sau distrus poate cere anulare cecului printr-o cerere în care să fie cuprinse mențiunile obligatorii ale cecului. Cererea adresată președintelui judecătoriesc trebuie să cuprindă date suficiente pentru ca instrumentul să poată fi identificat.

După examinarea cererii și a dovezilor aduse, președintele judecătoriesc se pronunță în cel mai scurt timp, printr-o ordonanță în care cecul este declarat nul, indiferent în poziția cui s-ar găsi.

Ordonanța trebuie să fie publicată în Monitorul Oficial al României și notificată trăgătorului și trasului care nu mai poate plăti cecul unei persoane care îl prezintă.

Banca Națională a României și societățile bancare stabilesc și comunică oficial programul lor în zilele lucrătoare în care se efectuează prezentarea la plată, precum și orice alte operațiuni cu cecuri.

În cazul în care termenul prevăzut de *Legea asupra cecului* privind diferitele operațiuni cu cecuri are, ca ultimă zi, o zi de sărbătoare legală, acest se prelungeste până la prima zi lucrătoare care urmează. Zilele de sărbători legale sunt cuprinse în calculul termenelor legale prevăzute de *Legea asupra cecului* privind diferitele operațiuni cu cecuri.

Termenele legale prevăzute de *Legea asupra cecului* se calculează începând cu ziua următoare aceleia din care ele încep să curgă.

Prezentarea unui cec la o casă de compensații echivalează cu o prezentare la plată.

4.12. Circuitul local al cecului

Beneficiarul și trăgătorul au conturi curente deschise la bănci situate în reședința de județ (sau în același județ).

1. Beneficiarul remite cecul unității la care are deschis contul. Banca completează cecul la rubrica „*Compensabil la...*” cu numele județului respectiv.

Compensațiunea este o despăgubire sau o plată făcută printr-o cereaune în sumed în contul unui corespondent, în contul altui corespondent, atunci când amândoi corespondenții stau în legătură de **cont curent** cu al treilea corespondent (BNR), cărui a fi idau **ordinul de plată**. De asemenea, compensațiunea este un mod de plată între două persoane, care sunt în același timp **debitoare și creditoare** una alteia și care anulează datoriile reciproce, prin simpla înregistrare.

Compensațiunea este și o operațiune făcută de bursă, prin care se arată echivalentul operațiunilor făcute prin mijlocirea unui sau mai multor agenți de schimb, plătind diferențele ce rezultă.

2. Banca inițiatoră prezintă cecul unității bancare destinatărefărăaleintroduceîn compensare. Această prezentare se face la sucursala BNR din județul respectiv (această operațiune de prezentare a cecurilor se face zilnic, între orele 11:00-11:30).
3. Unitatea bancară destinată **debitează** contul trăgătorului cu suma aferentă cecului (conform extrasului de cont).
4. Banca beneficiarului introduce scriptic cecul în compensare la sucursala BNR din județ, iar unitatea bancară trăgătorului acceptă sau refuză, prin compensare, cecul prezentat anterior.
5. Unitatea bancară inițiatoră (a beneficiarului) **creditează** contul clientului său cu suma din cec (conform extrasului de cont).

4.13. Circuitul interjudețean al cecului

A. Clientul beneficiar și trăgătorul au conturi curente deschise la unități bancare situate în județe diferite. Banca beneficiarului (inițiatoră) dispune de o unitate bancară în județul de destinație.

1. Beneficiarul remite cecul unității bancare la care are deschis contul curent. Banca completează cecul la rubrica „*Compensabil la...*” cu numele județului de destinație.
2. Banca beneficiarului trimite cecul unității bancare reprezentatoare (din județul de destinație) prin rețeaua interbancară.
3. Unitatea bancară reprezentatoare prezintă cecul unității bancare primitoare (la sucursala BNR între orele 11:00-11:30).

4. După verificare a cecului, unitate bancară destinatară (primitoare) **debitează** contul plătitorului (trăgător) cu suma aferentă (conform extrasului de cont).
5. Unitate bancară prezentatoare introduce descripție cecului în compensare la sucursala BNR din județul de destinație. Unitate bancară primitoare acceptă sau refuză cecul la compensare.
6. Unitate bancară prezentatoare (din județul de destinație) transmite date privind cecul unității bancare inițiatoare.
7. Banca beneficiarului **creditează** contul clientului cu suma aferentă cecului (conform extrasului de cont).

B. Clientul beneficiar și clientul plătitor sunt în județe diferite, iar banca beneficiarului nu dispune de o unitate bancară în județul de destinație.

1. Beneficiarul remite cecul unității bancare care îl completează la rubrica, „*Compensabil la...*” cu numele județului de inițiere.
2. Unitate bancară inițiatoare prezintă cecul băncii primitoare fără a-l introduce în compensare.
3. Unitatea bancară primitoare trimite cecul băncii plătitoare prin rețeaua interbancară.
4. După verificare a cecului, unitate bancară destinatară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
5. Unitate plătitorului transmite unității bancare primitoare, prin rețeaua interbancară, date privind cecul ce urmează să fie acceptat la compensare.

6. Unitateabancarăinițiatoareintroducescripticceculîncompensare, iarunitatea primitoare acceptăcecul la compensare.
7. Bancainițiatoare**creditează**contulbeneficiaruluicusumaaferentăceculuiacceptat de către banca plătitorului.

C. Clientul beneficiar și clientul plătitor sunt în județe diferite și nicio bancă nu are sucursale în județe, iar compensarea se face la București.

1. Beneficiarulremitececulunitățiibancarecareîlcompleteazălarubrica, „*Compensabil la...*“, „CentralaBNR“.
2. Banca inițiatoare trimite cecul centralei din București prin rețeaua interbancară.
3. Centralabănciiinițiatoareprezintăceculcentraleibănciiprimitoarefărăaleintroduce în compensare.
4. Centrala plătitorului trimite cecul băncii plătitorului prin rețeaua interbancară.
5. Dupăverificareacecului, bancaplătitorului**debitează**contulplătitoruluicusuma aferentă(conform extrasului de cont).
6. BancaplătitoruluitrimitecentraleidinBucureștidateprivindceculacceptatla compensare.
7. Centralasocietățiibancareinițiatoareintroducescripticceculîncompensarela Centrala BNR. Centrala societății bancare primitoare acceptăcecul la compensare.
8. Centralasocietățiibancareprezentatoaretrimitesocietățiibancareinițiatoaredate privind cecul acceptat la compensare.
9. Bancainițiatoare**creditează**contulbeneficiaruluicusumaaferentă(conform extrasului de cont).

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

TRAS

TRĂGĂTOR

BENEFICIAR

2. Elementele cecului:

1. denumirea

6. semnătura celui
care emite cecul

2. ordinul
necondiționat de a
plăti o sumă

CECUL

5. data și locul
emiterii

3. numele celui
care trebuie să
plătească

4. arătarea locului
unde trebuie făcută
plata

Cecul în alb

Cecul barat

Cecul de călătorie

FORMEALE CECULUI

Cecul circular

Cecul girabil

Cecul la purtător

TEST DE EVALUARE 3

1. Ceculesteun...(a)...sau...(b)...la...(c)...sauordinla...(d)...,pecareunagenteconomic îl face asupra ...(e)... la care are ...(f)... sume de bani.
2. Cecul nu este un instrument de credit, ci un instrument de
3. Ceculesteuninstrumentdeplatăcarepuneînlegătură,înprocesulcreăriiisale,trei persoane: ...(a)..., ...(b)..., ...(c)...
4. Ceculestecreatde...(a)...care,în bazaunuidisponibillabancă,dăunordinnecon condiționat ...(b)...,careseafllăînpozițiede...(c)...săplătească,laprezentare,osumăuneipersoane sau însuși trăgătorului ...(d)... aflat în poziție de ...(e)...
5. Cecul nu poate fitras decât asupra ...(a-b)...
6. Cecullapurtătoresteaceleccare...(a)...expres...(b)...sauoportămențiunea „...(c)“.
7. Cecul în alb este cecul care cuprinde numai trăgătorului.
8. Girul,înalb“permittedareîn...(a)...aceculuișiscoaterealuidin...(b)...fărăcaaceastă operațiune sălase urme pe cec.
9. Avalulestegarantiaspecialăpecareodă...(a)...pentruplatauneipolițeshideaaachita polițaiñcazul...(b)...decătred...(c)...la...(d).....Avalistul...(e)...platauneiobligațiuni ...(f)... la ...(g)...
10. Ceculcarepoartădouăliniiparaleleverticalesauobliceoriundepefațainstrumentului și care nu are nimic înscrisîn spațiul delimitat de aceste linii se numește
11. Ceculcarepoartădouăliniiparaleleverticalesauobliceoriundepefațainstrumentului și care,înspațiuldelimitatdeacestelinii,areînscrisădenumireauneisocietățibancare se numește
12. Ceculñcaretrăgătorulpoatecon condiționa plataacestuiadeidentitateadintresemnătura persoaneicareprimitceculșisemnăturapersonaicareñncaseazărespectivulcec poartădenumirea de
13. Titlul decreditlaordin,emisdecătredosocietatebancașasupraunitățilorsalebancare sau asupra altei societățibancare este
14. Înmomentulcumpărăriicecurilordecălătorie,posesorulñnscrie...(a)...semnăturăpe fiecare ...(b)... în ...(c)..., în fața ...(d)...
15. Încazulñncaresumadeplatăesteñnscrisădemaimulteori,ñncifresauñnlitere,suma care se plătește este suma

5. ORDINUL DE PLATĂ

5.1. Conceptul de ordin de plată

Ordinul de plată este o dispoziție condiționată, dată de către emitentul acesteia unei bănci, de a pune la dispoziția unui beneficiar o anumită sumă de bani.

Altfel spus, ordinul de plată este o dispoziție scrisă a unui **debitor** către o bancă spre a vira/plăti din contul său o sumă de bani în contul unui **creditor**.

Ca orice document tipizat, ordinele de plată se numerotează. În toate unitățile, se deschide un registru de numerotare a ordinele de plată. În continuare, prezentăm un model de numerotare:

0 1 2 3 4 5 6 7

La deschiderea unui **cont curent**, unitatea este obligată să depună la bancă specimene de semnături. Băncile trebuie să autentifice ordinul de plată prin simpla comparare a semnăturilor.

5.2. Părțile participante la ordinul de plată

Părțile participante la ordinul de plată sunt următoarele:

Emitent – persoana care emite un ordin de plată.

Plătitor – persoana care emite un ordin de plată. Plătitorul poate fi emitentul sau banca emitentului.

Beneficiar – persoană desemnată de către plătitor, prin ordin de plată, să primească o sumă de bani. Beneficiarul poate fi persoana destinatară sau banca persoanei destinate:

Banca inițiatoare – **Banca plătitorului**

Banca destinatară – **Banca beneficiarului**.

Larubrica, „Reprezentând” – se descrie prescurtat ceea ce s-a plătit (ce factură s-a plătit, se trece numărul facturii, data și alte explicații pentru a identifica plata).

Primirea/Acceptarea este procedura prin care societatea bancară a plătitorului recunoaște ca valabil ordinul de plată recepționat, obligându-se să execute transferul fondurilor bănești la termenele și în condițiile dispuse de emitent.

Ladata de – ziua bancară viitoare, în care emitentul dorește ca fondurile să fie pusă la dispoziția beneficiarului de către societatea bancară destinatară (se folosește mai rar).

Data emiterii – ziua în care se depune ordinul de plată la bancă.

Semnătura plătitorului – semnătura emitentului sau a unei persoane recunoscute ca împuternicit al emitentului.

L.S. –ștampila plătitorului sau a băncii.

Intermediari–informații din care să se poată reconstitui și anul neîntrerupt al circulației ordinului de plată pe parcursul efectuării transferului – credit până la finalizarea acestuia. Numărul maximal societăților bancare intermediare diferite, cărorale pot aparține unitățile bancare care efectuează înregistrări pe verso este de două, inclusiv cea indicată eventual de plătitor, prin ordin expres.

5.3. Circuitul local al ordinului de plată

Plătitorul și beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, situate în reședința de județ.

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica, „*Compensabilla...*”, cu numele județului în care se află cele două unități bancare.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din județul respectiv.
4. Unitatea bancară a beneficiarului primește ordinul de plată de la sucursala BNR și completează pe verso oul acestuia, la rubrica, „C”, data compensării, aplicând ștampila și semnătura autorizată.
5. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

5.4. Circuitul intrajudețean al ordinului de plată

Plătitorul și beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, dar situate în același județ.

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica „*Compensabilla...*”, cu numele județului respectiv.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din județul respectiv.
4. Unitatea bancară a beneficiarului primește ordinul de plată, prin compensare, de la sucursala BNR și completează pe verso la acestuia, la rubrica „C”, data compensării, aplicând ștampila și semnătura autorizată.
5. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

5.5. Circuitul interjudețean al ordinului de plată

A. Plătitorul și beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, situate în județe diferite, iar banca plătitorului dispune de o unitate bancară în județul de destinație.

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica „*Compensabilla...*”, cu numele județului de destinație.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului trimite ordinul de plată unității bancare similare (prezentatoare) din județul de destinație prin rețeaua interbancară.
4. Unitatea bancară prezentatoare introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR.
5. Unitatea bancară a beneficiarului primește ordinul de plată de la sucursala BNR și completează pe verso al acestuia, la rubrica „C”, data compensării, aplicând ștampila și semnătura autorizată.
6. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

B. Plătitorul și beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, situate în județe diferite, dar banca plătitorului nu dispune de o unitate bancară în județul de destinație, iar banca destinatară dispune de o unitate bancară în județul plătitorului.

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica „*Compensabilla...*“, cu numele județului de inițiere (a plătitorului).
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din județul plătitorului.
4. Unitatea bancară a beneficiarului primește ordinul de plată de la sucursala BNR și completează pe verso al acestuia, la rubrica „C“, data compensării, aplicând ștampila și semnătura autorizată.
5. Unitatea bancară primitoare trimite ordinul de plată unității bancare de destinație (a beneficiarului) prin rețeaua interbancară, .
6. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

C. Plătitorul și beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, situate în județe diferite și niciuna din unitățile bancare nu au unități bancare similare în celălalt județ.

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica, „*Compensabilla...*“, prin înscrierea cuvântului, „*Centrala BNR*“.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului trimite ordinul de plată, prin rețeaua interbancară, centralei din București.
4. Unitatea bancară a plătitorului introduce ordinul de plată în compensare la Centrala BNR.
5. Centrala societății bancare a beneficiarului primește ordinul de plată în compensare la Centrala BNR și completează data compensării pe verso a acestui, la rubrica, „C“, aplicând ștampila și semnătura autorizată.
6. Centrala societății bancare primitoare trimite ordinul de plată unității bancare destinată prin rețeaua interbancară, .
7. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

EMITENT

PLĂTITOR

BENEFICIAR

2. Elementele ordinului de plată:

1. denumirea

6. semnătura
plătitorului

5. denumirea
beneficiarului și
contul acestuia

ORDINUL DE PLATĂ

2. numărul ordinului

3. suma ce
trebuie plătită

4. denumirea
emitentului și contul
bancar

Circuitul local

Circuitul intrajudețean

Circuitul interjudețean

CIRCUITELE ORDINULUI DE PLATĂ

TEST DE EVALUARE 4

1. Ordinul de plată este... (a)... necondiționată, dată de către... (b)... acesteia unei... (c)..., de a pune la ... (d)... unui ... (e)... o anumită sumă de ... (f)... .
2. Ordinul de plată este dispoziția scrisă de un... (a)... către o bancă, de a viră/plăti o sumă de bani din contul său, în contul unui ... (b)... .
3. Enumerați circuitele ordinului de plată:
 - a..... ;
 - b..... ;
 - c..... .
4. Definiți compensabilitatea.
5. Unde are loc operațiunea de compensabilitate?
6. Care este documentul bancar care înregistrează ordinul de plată?
7. Ce se înregistrează în debitul și în creditul extrasului de cont?
8. Ce înseamnă L.S.?
9. La ce rubrică este trecută data compensării de către bancă?
10. La rubrica „Compensabila...” ce se trece?

Exemple de completare a efectelor comerciale

1. Conform facturii nr. 25/05.01.2007, SC Sopo SRL cumpără mărfuri în valoare de 50.000 lei de la SC Ambient SRL și le plătește prin emiterea și semnarea unei cambii. La rândul său, SC Ambient SRL se aprovizionează cu bunuri de la SC Apollo SA, pe care le plătește cu această cambie, valoarea facturii nr. 31/27.01.2007 fiind de 80.000 lei și emite și un bilet la ordin de 30.000 lei.

2. SC Sopo SRL vinde bunuri în valoare de 75.000 lei conform facturii nr. 152/28.01.2007.
SC Continental SA semnează o cambie emisă de SC Sopo SRL pentru plata facturii.

3. SC Alpha SA cumpără produse de la SC Real SRL, pe care le achită cu un bilet la ordin. Valoarea facturii nr. 186/08.01.2007 este de 52.840 lei.

4. Pentru asigurarea mijloacelor fixe, societatea Alex SRL încheie un contract de asigurare cu CASIROMSA. În ziua încheierii contractului se întocmește ordinul de plată nr. 2/03.08. Pentru prima rată, de 300 lei.

6. CARDURILE

6.1. Definirea și tipologia cardurilor

Carte de plată sau **cardul bancar** reprezintă un instrument de decontare care asigură posesorului autorizată chiziționarea de bunuri sau servicii fără prezența efectivă a numerarului și care permite legătura financiară dintre comercianți și consumatori prin acces într-un cont bancar.

Totodată, cardul are caracteristicile unui instrument de plată, permițând retragerea de numerar de la ghișeele automate bancare.

Pentru clasificarea cardurilor, se utilizează mai multe criterii, după cum urmează:

- a) după modul de stocarea informațiilor și în funcție de caracteristicile de securizare a cardului;
- b) după funcțiile îndeplinite;
- c) după calitatea emitentului;
- d) după momentul în care se efectuează tranzacția.

a) După modul de stocarea informațiilor, se disting:

- carduri cu bandă magnetică;
- carduri cu microprocesor.

Cardurile cu bandă magnetică conțin toate informațiile esențiale despre deținătorul de card.

În ultimă perioadă (cu începere din anul 1992), a apărut generația de carduri care au încorporat un microprocesor și o componentă de memorie (chip). Acestea se numesc chip-carduri și prezintă un grad de securitate ridicat, fiind promovate pe scară largă de societățile emitente: VISA International și MASTER CARD.

b) După funcțiile îndeplinite (respectiv, modul de acoperire a cheltuielilor), se disting:

- debit carduri (sau carduri de debit);
- credit carduri (sau carduri de credit).

Debit cardurile sau **cardurile de debit** prezintă următoarele caracteristici:

- asigură utilizatorului achiziția de bunuri și servicii sau retragerea de numerar fără prezența efectivă a însemnelor monetare;
- condiția esențială a acestor carduri este existența unor fonduri într-un cont de card și efectuarea de cheltuieli în limita soldului disponibil;
- în cazul depășirii soldului, băncile acordă credite la dobândă și rîndite, ceea ce constituie o modalitate profitabilă a băncilor de oferire a unor produse și servicii către populație;
- cardurile de debit conțin bandă magnetică și necesită introducerea unui număr personal de identificare (PIN) în terminalul electronic înainte de accesarea serviciului.

Cele mai multe carduri de debit au două funcții principale: retragerea de numerar din distribuitorii automate de numerar sau din ghișeele automate de bancă și efectuarea

plăților la punctele de vânzare, situație în care plata este cunoscută sub denumirea de transfer electronic de fonduri la punctele de vânzare.

Credit cardurile sau cardurile de credit prezintă, ca trăsătură definitorie, realizarea plăților dintr-o linie de credit care i-a fost deschisă posesorului de card. Acest tip de card permite deținătorului să achiziționeze bunuri și servicii și să retragă numerar în limita unui plafon prestabilit.

Un card de credit combină două funcții principale: aceea de instrument de plată și facilitățile de credit pe termen scurt.

În funcție de credibilitatea bancară a utilizatorului, credit cardurile îmbracă două forme:

- dacă utilizatorul nu prezintă o bună credibilitate bancară, cardul de credit este de tip „**charge**”, situație în care posesorul este obligat ca, în decursul unei perioade de maximum lună, să acopere depășirea de sold înregistrată sau creditul temporar acordat (credit cunoscut sub denumirea de **overdraft**);
- dacă utilizatorul are un punctaj rezonabil, atunci banca pune la dispoziția utilizatorului un **card cu funcțiuni depline**, caz în care cheltuielile sunt acoperite dintr-un plafon sau linie de împrumut negociată anterior.

Dintre avantajele acestui tip de carduri, se remarcă următoarele:

- dobânda la aceste credite asigură fructificarea resurselor bancare;
- orice cheltuielă efectuată de utilizator generează venituri bancare și surse de profit pentru comercianți;
- utilizatorii își pot satisface dorințele, chiar dacă nu dispun de sumele necesare.

În general, cardurile de credit sunt emise de o bancă sau sigla unei organizații internaționale, cum sunt, de exemplu, VISA și EUROPAY.

c) După calitatea emitentului, se realizează distincția dintre cardurile emise de bănci și cardurile emise de societăți nonbancare.

Cardurile emise de bănci se încadrează în domeniul preocupărilor multiple ale băncilor de a identifica și de a lansa pe piață instrumente de plată atractive, utile, facile de obținut, sigure și profitabile. Sistemul bancar american a reușit lansarea cardurilor pe piața mondială a instrumentelor de plată cu începere din anul 1960, când *Bank of America* lansă un instrument de plată denumit *Bank Americard* (în prezent, *VISA International*). La început, cardul a fost utilizat de foarte puțini consumatori, pentru că, după numai 10 ani, statisticile să indice preluarea a peste 170 milioane de bonuri de vânzări (realizate pe baza acestui tip de card).

Cardurile emise de societăți nonbancare

Urmând exemplul cardurilor bancare, societățile nonbancare, precum lanțurile de magazine și cluburile private, au lansat propriile carduri. Acestea asigură o posibilitate de efectuări de cheltuieli în timp real, fără a se mai pune problema dimensiunii, la un moment dat, a disponibilităților proprii.

În această categorie, se încadrează **cardul de comerciant**, emis de comercianți și care poate fi utilizat numai la punctele de vânzare controlate decâtremitentul de card (magazine, benzinării).

Anumite carduri din această categorie pot fi utilizate cu funcția de **carduri de debit** atunci când comerciantul inițiază un debit direct către bancă la care deține un cont deschis. Cea mai mare parte a cardurilor sunt însă de credit. Motivul pentru care acest tip de card este folosit îl constituie dorința comercianților de a asigura loialitatea clienților. Asemenea carduri au o largă utilizare în SUA și în Franța.

d) După momentul în care se efectuează tranzacția, cardurile se clasifică în:

- carduri cu plata înainte (prealimentate);
- carduri cu plata acum (carduri de debit);
- carduri cu plata mai târziu (carduri de credit);
- carduri de comerciant (retailer card);
- carduri de cheltuieli (charge card).

Întrucât o parte din aceste tipuri de carduri au fost descrise, în continuare vor fi prezentate caracteristicile cardurilor **prealimentate** și ale **cardurilor de cheltuieli**.

Cardurile prealimentate (cu plata înainte) sunt carduri care au o reală putere de cumpărare, întrucât utilizatorul realizează plata în avans. Cele mai frecvente carduri prealimentate sunt cardurile telefonice. Scopul acestor carduri este de a calca imediată tranzacțiilor cu o valoare mai mică și foarte mică.

Cardurile de cheltuieli sunt cunoscute sub denumirea de card de călătorie și petrecere atimpului liber (travel card) și au următoarele caracteristici: sunt emise de societăți non bancare și presupun existența unor linii de credit deschise pentru deținători.

Deținătorul nu ia ștăfel de cardare posibilitatea să efectueze cheltuieli și să retragă numerar din ghișeele automate de bancă sau din cele ale emitentului de card.

Cele mai cunoscute carduri de cheltuieli sunt cele emise de American Express și de Diners Club.

Indiferent de funcțiile îndeplinite sau de natura emitentului, cardurile prezintă o serie de trăsături comune, și anume:

- suport fizic din material plastic, cu dimensiuni și grosimi standardizate;
- pe fața cardului sunt inscripționate prin tipărire, embosare sau gravare cu laser: numele emitentului, numărul cardului, perioada de valabilitate, numele posesorului;
- pe verso cardului sunt inscripționate sigla emitentului, hologramă standard de securitate;
- pe verso cardului este întotdeauna aplicată o bandă magnetică pentru înscriserea elementelor de securitate, precum și un spațiu desemnat semnăturii posesorului.

Aceste trăsături comune asigură cardurilor o uniformitate tehnologică și recunoaștere universală.

Principiile organizării plăților cu carduri de către societățile bancare în România sunt prevăzute în Regulamentul nr. 6/14.11.1995, care are ca obiectiv stabilirea regulii aplicate în activitatea de servicii de transfer de fonduri și decontarea prin cărțile de plată.

Un alt pas important l-a constituit emisia de carduri în monedă națională. Cu începere din anul 1996, băncile comerciale românești au demarat procesul de emitere a cardurilor cu acoperire valorică în depozite, exprimate în monedă națională.

Utilizarea decâtre agenții economice româniacardurile emise sub sigla VISA sau EUROCARD/MASTERCARDantrenează efecte favorabile asupra activității de import/export a acestora, întrucât limitează riscurile de schimb valutar și folosirea efectivă a valutei în efectuarea plăților.

Piața românească a cardurilor, deși se află în perioadă de început, se caracterizează printr-o diversificare a produselor. Astfel, BRD a lansat primul card național, numit PRIMA CARD, emis în baza unui contract de depozit în lei. Pentru acest instrument de plată, depășirea disponibilităților proprii este permisă într-un interval de acoperire de maxim 30 de zile.

Dintre produsele lansate de celelalte bănci, se remarcă:

- „BCR Europay Maestro“;
- „BCR VISA Clasic“;
- „BCR Eurocard – Mastercard“;
- „Banc Post – VISA Clasic Prospera“;
- „Banca Ion Țiriac – Eurocard Mastercard“.

Această diversificare a cardurilor evidențiază preferința comercianților de a utiliza aceste instrumente de plată și mai puțin plățile în numerar.

6.2. Emiterea, utilizarea și acceptarea cardurilor

Emiterea

Pentru ca o persoană fizică sau juridică să devină posesorul unui card, este necesar ca această solicitare să fie adresată unei bănci sau companiei emitente prin adresarea unei cereri și încheierea unui contract. În contractul respectiv, se precizează tipul de card, facilitățile de care va dispune deținătorul și obligațiile acestuia față de bancă. Pentru a obține cardul solicitat, titularul trebuie să plătească taxa de emisie și taxa anuală de utilizare. În momentul primirii cardului, banca îi comunică titularului parolă personală. Codul personal de identificare, aferent unui card abreviat PIN (Personal Identification Number), reprezintă codul atribuit de emitent unui deținător de card.

Utilizatorul trebuie să reproducă acest număr în scopul verificării identității atunci când plata este de servită de unghișeu automat. Pentru verificarea bonității clientului încăruia banca îi emite cardul, societățile emitente de asemenea instrumente de plată pot apela la firmele specializate în acest scop.

Astfel, se urmărește în acest mod să se mărească capacitatea de rambursare a creditului acordat, întrucât cardurile reprezintă, practic, o altă modalitate de creditare.

Utilizarea cardului

După cum rezultă din definiția dată cardului, posesorul cardului îl poate utiliza în unul din următoarele scopuri:

- pentru plata mărfurilor și a serviciilor;
- pentru retragerea numerarului de la distribuitorii de automate sau de la ghișeele băncii.

Utilizarea cardului pentru plata mărfurilor și a serviciilor necesită existența, la nivelul comerciantului care acceptă acest instrument de plată, a unui terminal pentru transferul electronic al fondurilor, denumit POS.

Rolul terminalului este acela de a prelua și transmite informațiile asupra plății de la comerciant la centrul de analizare și de a primi autorizare privind plata (în maximum 30 de secunde).

Pentru obținerea numerar de la distribuitor automate, deținătorul cardului trebuie să tasteze codul personal (PIN) și să introducă cardul. Distribuitorii automate de numerar realizează operațiile direct și imediat.

În funcție de serviciile prestate, se disting două tipuri de dispozitive:

- **distribuitor automat de numerar** – denumit bancomat sau cash dispenser, care permite utilizatorului retragerea de numerar din contul său (sub formă de bancnote și monede metalice);
- **ghișeu automat de bancă** – denumit ATM (Automated Teller Machines) – reprezintă, la fel ca tipul precedent de distribuitor, un dispozitiv electromagnetic care permite utilizatorului să retragă numerar, cât și să acceseze serviciile de informare cu privire la situația din conturi și la transferul de fonduri.

Avantajele utilizării cardurilor

După tipul cardului (debit card sau credit card), pot fi identificate avantajele utilizării acestora, care se regăsesc atât la nivelul utilizatorului, al comerciantului, cât și al băncii emitente.

a) Pentru posesorii și utilizatorii de carduri, pot fi evidențiate următoarele avantaje:

- dacă utilizatorul deține un **credit card**, are avantajul de a avea momentul cumpărării bunurilor sau serviciilor; are posibilitatea de a achita datoria față de bancă, fie integral la primirea situației soldului, fie în ratelunare; comparativ cu plata prin CEC sau numerar, cardul prezintă un grad ridicat de securitate;
- dacă utilizatorul deține un **debit card**, avantajele pot fi enumerate astfel: se elimină riscurile de furtaferență a numerarului; valoarea tranzacțiilor nu este limitată (comparativ cu cekurile) și nu se completează nici un document; tranzacția se realizează imediat.

b) Pentru comercianți

Prin utilizarea **credit cardului**, comerciantul are garanția plății, în sensul că se creditează imediat contul acestuia cu valoarea mărfurilor și serviciilor vândute prin card, pe baza documentelor care atestă vânzările. Acești comercianți atrag un număr mai mare de clienți și sunt eliminate riscurile pe care le antrenează utilizarea numerarului.

Debit cardul conduce la decontarea mai rapidă decât în cazul cekului. Prin nelimitarea sumelor ce pot fi cheltuite de către clienți, comercianții își sporesc volumul vânzărilor.

c) Pentru bănci, avantajele utilizării credit și debit cardurilor rezultă din următoarele:

Credit cardurile generează pentru bancă dobânzi care, în nivelurile mai mari decât dobânda la alte credite. Comisiunile percepute de la comercianți care acceptă achitarea mărfurilor și serviciilor cu carduri sunt importante surse de venituri iar volumul operațiilor manuale se reduce considerabil la nivelul băncii. De asemenea, plățile sunt garantate.

Debitcardurile conduc la reducerea cheltuielilor bancare legate de activitate de la ghișee. Există un grad ridicat de control asupra tranzacțiilor clientului, în raport cu disponibilitățile din cont, iar costurile bancare pentru operarea debitcardurilor sunt reduse, comparativ cu cele aferente utilizării cecurilor sau numerarului.

Acceptarea cardurilor

Comercianții care au încheiat contracte de procesare a acestui tip de operațiune unică obțin o bancă comercială trebuie să beneficieze de decontarea tranzacțiilor orderulate. Acest proces este denumit **acquiring system**, respectiv **acceptarea cardurilor**.

Programul de acceptare presupune existența unui contract de procesare a tranzacțiilor cu carduri dintre o bancă și un comerciant, care are obligația afișării siglei (VISA, EUROCARD, MASTERCARD), precum și a tipurilor de carduri care operează în mediul comercial respectiv.

Pe baza contractului încheiat, banca pune la dispoziția comerciantului servicii de decontare și servicii de autorizare a cardurilor. Prin **autorizarea cardului**, operatorul bancar asigură vânzătorul că respectivul instrument de plată este valabil, iar deținătorul acestuia se află în posesia fondurilor care se acordă pentru tranzacția efectuată. Rezultatul autorizării este răspunsul care poate conține unul dintre următoarele tipuri de mesaje referitoare la card:

- a) acceptare pentru toată suma;
- b) solicitarea de instrucțiuni suplimentare într-un anumit interval de timp;
- c) neacceptare a mijlocului de plată, cu solicitarea comerciantului de a confisca respectivul card.

Operațiunile de acceptare la plată a tranzacțiilor cu carduri se realizează prin parcurgerea următoarelor etape (care se regăsesc în cadrul schemei logice de acceptare):

1. deținătorul cardului solicită achiziționarea unui bun sau serviciu de la comerciant;
2. comerciantul solicită autorizarea tranzacției către centrul de autorizare local/ internațional;
3. centrul de autorizare transmite cererea de autorizare către banca emitentă a cardului;
4. banca emitentă verifică contul deținătorului de card;
5. banca emitentă autorizează tranzacția și transmite informația către centrul de autorizare;
6. centrul de autorizare transmite codul de autorizare către comerciant;
7. comerciantul predă bunul sau prestează serviciul către deținătorul cardului.

Tranzacțiile se derulează în timp real, prin echipamente electronice și softuri specializate, în condiții de deplină siguranță.

Cauza mare a experienței îndelungate, băncile din țările dezvoltate oferă clienților și alte instrumente și modalități de plată față de cele prezentate.

Banca la domiciliu (home banking) semnifică realizarea tranzacțiilor bancare prin telefon. Această modalitate este utilizată de către clienții individuali, persoane fizice și agenție economice, care, prin intermediul mijloacelor de comunicații, au acces la centrul computerizat al instituției financiare.

Încăzul în care se utilizează aparatul telefonic, serviciul este cunoscut sub numele de **phonebanking**. Accesul direct la serviciile băncilor se poate asigura prin intermediul videotext, precum Minitel în Franța, sau prin prestarea de către companiile telefonice a unor servicii de transfer de fonduri sau plăți privind facturile (SUA).

La modul general, serviciile oferite prin acest sistem modern sunt:

- furnizarea de informații cu privire la soldul contului;
- solicitarea de carnete de cecuri;
- transferul sumelor între conturi;
- plata facturilor.

Telebankingul

Reprezintă o modalitate de transmitere a informațiilor privind extrasele de cont și instrucțiunile de plată. În cadrul acestui sistem, datele sunt schimbate prin intermediul transferurilor de fișiere cu privire la ordinele de transfer credit, transfer debit sau cecuri.

Este practicat, în special, de către agenții economice care au un volum mare de plăți de efectuat și care dispun de un sistem de contabilitate automatizat.

Banii electronici

Utilizarea Internetului în scopuri comerciale, respectiv crearea magazinelor virtuale, permite clienților vizualizarea acestora, achiziționarea produselor care sunt oferite și plata lor pe bază de carduri de credit. Riscul aferent unor asemenea operațiuni este ridicat, întrucât, prin receptarea mesajelor prin Internet, securitatea transferurilor este scăzută. Pentru soluționarea acestui aspect, se preconizează că, între cumpărător și vânzător, să se stabilească anumite înțelegeri înainte de încheierea tranzacțiilor.

Comerțul on-line

Asistăm, în România, la o explozie a domeniilor de Internet, a aplicațiilor web și a instrumentelor de plată electronică (carduri de credit și debit), această perioadă amintind de fenomenul petrecut în SUA în anii '90.

Internetul oferă multiple oportunități, una dintre cele mai importante fiind comerțul electronic. Comerțul electronic oferă posibilitatea de a face plata on-line, prin utilizarea unui card de credit. Soluția este funcțională și a fost implementată cu succes în majoritatea țărilor avansate. Comerțul electronic (pe scurt EC) este o manieră de a conduce activitățile de comerț, prin folosirea echipamentelor electronice în scopul mării irării și de a coperi (locul în care se pot afla potențialii clienți) și vitezei cu care este livrată informația. EC oferă oportunitatea de a comercializa produse în întreaga lume, sporind numărul de potențiali clienți, în primul rând, prin eliminarea barierelor geografice dintre clienți și comercianți.

Pentru a construi un sistem EC, din punct de vedere arhitectural, este nevoie de colaborarea a patru componente corespunzătoare următoarelor roluri:

1. client – un echipament clasic, un PC conectat direct sau indirect la Internet.
Cumpărătorul folosește acest echipament pentru a naviga și a face cumpărături.
2. comerciant – sistem informatic, situat de regulă la sediul comerciantului, care găzduiește și achiziționează catalogul electronic de produse disponibile a fi comandate on-line;

3. sistemul tranzacțional – sistemul informatic responsabil cu procesarea comenzilor, inițierea plăților, evidența înregistrărilor și a altor aspecte de business implicate în procesul de tranzacționare;
4. dispecer plăți – sistem informatic responsabil cu rutarea instrucțiunilor de plată în interiorul rețelor financiar-bancare, cu verificarea cărților de credit și autorizarea plăților (acest sistem joacă rolul unei porți care face legătura dintre rețeaua globală Internet și subrețeaua financiar-bancară, poartă printr-o care accesul este controlat de un “portar” – gatekeeper).

Aproape orice produs poate fi vândut pe Internet, exceptându-le, bineînțeles, pe cele interzise prin lege.

Implementarea unei soluții de plată on-line înseamnă expunere internațională, oferind acces la piețe inaccesibile, în mod normal, unui comerciant.

TEST DE EVALUARE 5

1. Ce reprezintă un card?
2. Ce se poate face cu un card?
3. Câte tipuri de carduri există?
4. Ce este acela un card de debit?
5. Ce este acela un card de credit?
6. Cum se obține un card de credit?
7. Ce informații trebuie puse la dispoziție pentru a se obține un card de credit?
8. Se poate aplica și pentru un card suplimentar pe numele unei alte persoane?
9. Ce documente sunt necesare pentru obținerea unui card de credit suplimentar?
10. Cât timp durează până la primirea unui răspuns?
11. Ce trebuie făcut în caz de pierdere a cardului de credit?

7. REGISTRUL DE CASĂ

Registrul de casă este documentul care se întocmește zilnic pe bază documentelor doveditoare de încasări și plăți (dispozițiile de plată), atunci când au loc încasări și plăți în numerar.

Registrul de casă se prezintă astfel:

La **Nr.crt. (8)** se trece cronologic numărul de operațiuni din ziua respectivă.

La **Nr.act casă (9)** se trece numărul documentului pe baza căruia se face încasarea sau plata.

La **Nr.anexă (10)** se trec, în mod cronologic, toate documentele anexate în acealună. Același număr se trece și pe documentul înregistrat. Documentele se lipesc pe foi A4 și se anexează după fiecare filă de registrul de casă. Pe filă de registrul se pot trece mai multe zile dacă avem puține operații de încasări și plăți într-o zi.

La **Explicație** se trec numele celui care încasă sau numele celui a cărui a fi plătim, precum și care prezintă această operație financiară. De exemplu, dacă plătim o factură, se scrie c/v F/data emiterii.

La **Încasări (11)** se trece suma încasată.

La **Plăți (12)** se trece suma plătită.

După ce sunt trecut toate încasările și plățile, se face un total de încasări care cuprinde, cașilacont, existentul la începutul zilei și totalul încasărilor. Se face și un total al plății, unde se adună toate plățile din ziua respectivă. Cuvântul „*Total*” se trece în rubrica „*Explicația*”. Perândul următor, se trece soldul zilei (cuvânt care se scrie sub total) care se calculează ca o diferență dintre total încasări și total plăți. Soldul se trece în coloana „*Încasări*”.

Actele (anexele) ce se trec în registrul de casă sunt:

- chitanța;
- bonul de casă;
- ordinul de plată/încasare către casierie ;
- ordinul de deplasare (delegație), pe versoul cărui se trece toate cheltuielile însoțite de documente doveditoare;
- foaia de vărsământ (sau alt document prin care unitatea depune numerar la bancă);
- monetar;
- fila cec (copie) pentru numerarul ridicat de la bancă.

8. MODALITĂȚI DE PLATĂ

În vederea administrării încasărilor și creanțelor în lei și valută, departamentul financiar-contabil trebuie să folosească forme și documente specifice de plată.

Modalitățile de plată sunt următoarele:

- plata în numerar;
- plata ramburs;
- plata prin sistem bancar;
- plata cu ajutorul cărților de credit.

Pentru acestea, documentele folosite sunt:

- chitanța;
- ordinul de plată;
- documentele de compensare;
- cărțile de credit;
- cardul;
- cecul,
- biletul la ordin;
- cambia.

Pentru a gestiona cât mai bine încasările și plățile, unitățile trebuie să respecte următoarele reguli:

- păstrarea unei evidențe riguroase a volumului datoriiilor clienților și datoriiilor către furnizori;
- înregistrarea și ținerea unei evidențe exacte a modalităților de plată (încasare):
 - în lei (cecul, ordinul de plată, numerarul în lei, compensarea, compensarea cu cont, utilizarea avansului, a facturilor stornate și a notelor contabile);
 - în valută (dispoziție de încasare/plată în valută, compensarea, declarații vamale de import).
- la înregistrarea încasărilor/plăților prin cec, ordinele de plată și instrumentele de plată, se poate selecta contul bancar al unității proprii în care vor fi depuse sumele achitate sau din care se vor extrage sumele achitate;
- pentru fiecare document de plată, sunt propuse spre achitare cele mai vechi facturi.

Modalități de plată/încasare în numerar

Pentru aceste operațiuni financiare, se folosesc documente tipizate sau emise de aparatele demarcat, care se numesc „case”. Aceste documente au număr, explicații și, de obicei, sunt semnate de persoanele implicate în operațiunile de încasare/plată.

Chitanța este documentul care întocmește de unitate care încasează în numerar contravaloarea unui produs, serviciu (factură). Toto „chitanță” este șibonul pe care-l primești când se plătesc în numerar mărfurile cumpărate. Aceste „chitanțe” se numesc **bon de casă**.

Dispoziția de plată/încasare către casierie este documentul întocmit de către casier când plătește sau încasează în numerar.

Foai de vărsământ este documentul de depunere a numerarului la bancă de către casier.

Monetarul este documentul pe bază căruia se fac încasările și plățile în numerar. Acest document este încadrat în interiorul documentelor de plată/încasare sau este un document distinct, el fiind necesar pentru a ușura numărarea banilor.

Aceste documente se anexează la **Registrul de casă**.

TEST DE EVALUARE 6

1. Ce se trece în coloana „Explicații“?
2. Când se completează „Registrul de casă“?
3. Cine completează „Registrul de casă“?
4. Cine verifică „Registrul de casă“?
5. Cum se calculează soldul la sfârșitul zilei?
6. În ce coloană se trece soldul zilei?
7. Când se folosește „report pagina“?
8. Cum se anexează actele de casă?
9. Cu ce trebuie să fie identic soldul zilei?

9. CONTABILITATEA TRANZACȚIILOR ECONOMICE REALIZATE CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR DE PLATĂ

9.1. Conturile utilizate

În procesul de plată a furnizorilor de bunuri și servicii, de imobilizări în procesul de desfacere, când unitatea intră în relații cu clienții, întrucât trebuie să se reflecte creanțele față de aceștia, unitatea folosește, alături de plată-încasare directă prin numerar, și efectele de comerț, care sunt instrumente de plată fără numerar.

Contabilitatea efectelor de comerț se înregistrează în conturile :

a) Efecte de comerț de plătit:

- 403 „Efecte de plătit”;
- 405 „Efecte de plătit pentru imobilizări”.

Conturile de efecte de plătit, conturile de datorii, sunt conturi de **pasiv**. Se creditează la înregistrarea efectelor comerciale de plătit prin debitarea contului 401 și se **debitează** la înregistrarea plăților efectuate la scadență, pe bază de efecte comerciale (prin creditarea conturilor la bănci).

Soldul **creditor** reprezintă valoarea efectelor comerciale de plătit.

b) Efecte de comerț de încasat:

- 413 „Efecte de primit de la client”.

Contul 413 „Efecte de primit” este un cont de **activ**. În **debit** se înregistrează sumele datorate de clienți, reprezentând valoarea efectelor comerciale acceptate prin creditarea contului 411 „Clienți”, iar în **credit** se înregistrează efectele comerciale primite de la clienți, prin debitarea contului 511 „Valori de încasat” sau prin debitarea conturilor curente 512 „Conturi curente la bănci”, dacă sumele se încasează.

Soldul **debitor** reprezintă valoarea efectelor comerciale de primit.

c) Valori de încasat:

- 5112 „Cecuri de încasat”;
- 5113 „Efecte de încasat”;
- 5114 „Efecte remise spre scontare”.

Valorile de încasat sunt conturi de **activ**. În **debit** se înregistrează valoarea cecurilor și a efectelor comerciale primite de la client, prin creditarea contului 413, iar în **credit** se înregistrează valoarea cecurilor și a efectelor de comerț încasate prin debitarea contului 512 „Conturi curente la bănci”.

Soldul **debitor** reprezintă efectele comerciale și cecurile neîncasate.

d) Conturi curente la bănci :

- 5121 „Conturi la bănci în lei”;
- 5124 „Conturi la bănci în valută”;
- 512 „Conturile curente la bănci” sunt conturi de **activ**. În **debit**, se înregistrează sumele încasate prin bancă, iar, în **credit**, sumele plătite conform documentelor anexate de bancă la extrasul de cont.

Soldul **debitor** trebuie să fie identic cu soldul extrasului de cont și nearată disponibilul pe care unitatea îl are la bancă.

e) Evidența încasărilor și plățile efectuate în numerar (în lei și în valută) se înregistrează de casieria unității cu ajutorul registrului de casă și a conturilor:

- 5311 “Casa în lei”;
- 5314 “Casa în valută”.

Acestea sunt conturile de activ. Îndebit se înregistrează în încasările în numerar, pe baza documentelor doveditoare, iar în credit se înregistrează plățile.

Soldul acestor conturi este identic cu soldul registrului de casă.

9.2. Înregistrări privind efectele de comerț

1) Înregistrarea unei facturi aferente unui serviciu executat de terți:

% =401 „Furnizori”

628 „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”

4426, TVA deductibilă”.

2) Acceptarea, de către furnizor, a unui efect comercial (bilet la ordin, cambie):

401=403

„Furnizori” „Efecte de plătit”.

3) Plata, la scadență, a efectului:

403=5121

„Efecte de plătit” „Conturi la bănci în lei”.

4) Acceptarea efectelor comerciale pentru încasarea facturilor:

413=411

„Efecte de primit” „Clienți”.

de la clienți”

5) Emiterea efectelor comerciale către bancă, spre încasare:

5113=413

„Efecte de încasat” „Efecte de primit
de la clienți”.

6) Încasarea efectelor comerciale remise prin bancă:

5121=5113

„Conturi la bănci în lei” „Efecte de
încasat”.

7) Înregistrarea cecurilor primite de la clienți:

5112=411

„Cecuri de încasat” „Clienți”.

8) Încasarea cecurilor:

5121=5112

„Conturi la bănci în lei” „Cecuri de încasat”.

9) Depunerea, la bancă, a efectelor comerciale spre scontare:

5113=413

„Efecte de încasat” „Efecte de primit
de la clienți”.

10) Scontarea:

5114=5113

„Efecte remise
sprescontare” „Efecte de încasat”.

11) Încasarea efectelor remise prescontare:

5121=5114

„Conturi la bănci
în lei” „Efecte remise
sprescontare”.

Sconturile acordate se înregistrează în contul 667 “Cheltuieli privind sconturile acordate”. În acest cont, se înregistrează cheltuielile privind sconturile acordate clienților, debitorilor sau băncilor.

În contul 627 “Cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate” se înregistrează valoarea serviciilor bancare și asimilate plătite băncilor.

Dacă plata sau încasarea facturilor se face prin **ordin de plată**, atunci conturile 401 “Furnizori”, respectiv 411 “Clienți” se închid atunci când ordinul de plată apare în **extrasul de cont**.

Dacă plata sau încasarea facturilor se face în numerar, prin **chitanță**, atunci conturile de **furnizori, clienți, debitori și creditori** se închid atunci când chitanța apare în **registru de casă**.

PROBLEME PRIVIND EFECTELE DE COMERȚ

1. Pentru factură nr. 125, în valoare totală de plată de 25.347 lei, unitatea eliberează un bilet la ordin acceptat de furnizor.
2. Conform facturii nr. 283, se vând produse finite în valoare de 10.000 lei, TVA 19%. Pentru aceste produse se încasează, în numerar, suma de 5.000 lei, iar, pentru diferență, se acceptă o schimbă.
3. Cambia de la problema 2 se depune la bancă pentru încasare.
4. La scadență, banca percepe un comision de 100 lei.
5. Se vând mărfuri conform facturii nr. 427 pentru care acceptăm un cec. Total de plată pe factură este de 18.000 lei.
6. Cecul aferent facturii nr. 427 se încasează prin bancă, comisionul băncii fiind trecut în extrasul de cont în valoare de 200 lei.
7. Unitatea, având nevoie de numerar, depune la bancă o schimbă înainte de scadență, pentru care acordă băncii un scont de 2%. Valoarea schimbă este de 50.000 lei. Banca acceptă să vi rezerve banii unității înainte de scadență.
8. Unitatea plătește factură nr. 74 în valoare de plată de 15.000 lei, introducând în bancă un ordin de plată. Comisionul băncii este de 50 lei.
9. Unitatea încasează, în extrasul de cont, factură nr. 174, în valoare totală de plată de 25.000 lei. Comisionul băncii din extrasul de cont este de 70 lei, iar ordinul de plată este de 25.000 lei.
10. Unitatea încasează un avans de la un client pentru vânzare de produse finite în valoare de 10.000 lei. Ordinul de plată apare în extrasul de cont, iar comisionul bancar este de 50 lei.

APLICAȚII

1. Gestionarul magazinului depune la casierie, conform monetarului nr. 1 întocmit (anexa 6), încasări în valoare de 400 lei. Casierul întocmește chitanța nr. 1/03.08.N (anexa 7). Casierul întocmește registrul de casă (anexa 19).
2. Conform facturii nr. 263/01.08.N (anexa 4), societatea se aprovizionează de la SC PRACTICS SRL. Această factură este plătită, în numerar, decât reasociatul, „A”, conform chitanței nr. 25/01.08.N (anexa 5).
3. Pentru înființarea societății, cei trei asociații au cheltuit din bani proprii sumă de 135,05 lei, astfel:
 - asociatul „A” a plătit la Finanțe sumă de 20 lei conform chitanței nr. 389/25.07.N (anexa 1);
 - asociatul „B” a plătit la Tribunal sumă de 100 lei conform chitanței nr. 245/20.07.N (anexa 2);
 - asociatul „C” a achitat la C.C.I.A. sumă de 15,05 lei conform chitanței nr. 1235/26.07.N (anexa 3).
4. Casierul plătește asociațiilor pe bază de chitanțe depuse, unele cheltuite de ei pentru înființarea societății și pentru plata facturii nr. 263/01.08.N (anexa 4). Casierul întocmește dispoziție de plată pentru casierie, astfel:
 - nr. 1/04.08.N (anexa 8) asociatului „A” pentru sumă de 35 lei – 15 lei, chitanța nr. 25/01.08.N (anexa 5) și 20 lei, chitanța nr. 389/25.07.N (anexa 1);
 - nr. 2/04.08.N (anexa 9) asociatului „B” pentru sumă de 100 lei, chitanța nr. 245/20.07.N (anexa 2)
 - nr. 3/04.08.N (anexa 10) asociatului „C” pentru sumă de 15,05 lei, chitanța nr. 1235/26.07.N (anexa 3). Casierul completează registrul de casă (anexa 19).
5. Gestionarul magazinului predă vânzările la casierie conform monetarului nr. 2 (anexa 11), vânzări în valoare de 300 lei. Casierul întocmește chitanța nr. 2/05.08.N (anexa 12) și completează registrul de casă (anexa 19).
6. Conform documentului foaie de vărsământ (anexa 13), în data de 05.08.N, casierul depune la bancă sumă de 500 lei. Acest document se întocmește în două exemplare, unul este anexat la registrul de casă, iar celălalt la extrasul de cont. În extrasul de cont din data de 05.08.N (anexa 14) comisionul băncii este de 1 leu. Casierul completează registrul de casă (anexa 19).
7. Gestionarul magazinului depune la casierie sumă de 800 lei conform monetarului nr. 3 (anexa 15). Casierul întocmește chitanța nr. 3/08.08.N (anexa 16) și completează registrul de casă (anexa 19).
8. Casierul depune la bancă sumă de 500 lei (anexa 17) conform documentului foaie de vărsământ (două exemplare) și completează registrul de casă (anexa 19).
9. Gestionarul magazinului depune vânzările la casierie conform monetarului nr. 4 (anexa 20), vânzări în valoare de 1.500 lei. Casierul întocmește chitanța nr. 4/11.08.N (anexa 21) și completează registrul de casă (anexa 19).

10. Casierul depune la bancă, conform documentului foaie de vărsământ(întocmitîn două exemplare) din 27.08.N (anexa 18), suma de 1.500 lei.
11. Gestionarul magazinului depune la casierie suma de 1.800 lei conform monetarului nr.5(anexa22). Casierul întocmește chitanța nr.5/15.08.N(anexa23) și completează registrul de casă(anexa 19).
12. Casierul depune la bancă foaie de vărsământ din 15.08.N(anexa24) cu suma de 2.000 lei și completează registrul de casă(anexa 19).
13. Casierul ridică de la bancă, conform CEC-ului în numerar, suma de 850 lei (anexa25). Casierul plătește avansul pe bază de liste de avans(anexa26) și completează registrul de casă(anexa 19).
14. Secretarul ridică de la casierie, conform dispoziției de plată către casierie nr.4/20.08.N (anexa27), suma de 50 lei pentru acumpărările produse. Casierul completează și registrul de casă(anexa 19).
15. Secretarul prezintă, în data de 21.08.N(anexa28), decontul pentru avansul primit. Decontul este însoțit de următoarele documente:
 - a) factura nr.216/20.08.N(anexa 29);
 - b) chitanța nr.216/20.08.N (anexa 30);
 - c) factura nr.126/20.08.N (anexa 31);
 - d) chitanța nr.126/20.08.N (anexa 32).Casierul întocmește dispoziția de încasare către casierie 5/21.08.N (anexa 33).
16. Gestionarul magazinului depune la casierie, conform monetarului nr.6(anexa34), suma de 750 lei. Casierul întocmește chitanța nr.6/25.08.N(anexa35) și completează registrul de casă(anexa 19).
17. Casierul depune la bancă, prin foaie de vărsământ din 25.08.N,(anexa36) suma de 800 lei, întocmind registrul de casă(anexa 19).
18. Gestionarul magazinului depune la casierie 1.500 lei conform monetarului nr.7 (anexa37). Casierul întocmește chitanța nr.7/28.08.N(anexa38) și completează registrul de casă(anexa 19).
19. Casierul depune la bancă 1.500 lei, întocmind foaie de vărsământ(două exemplare) (anexa 39) și completează registrul de casă(anexa 19).
20. Factura nr.204/28.08.N(anexa40) se încasează în numerar conform chitanței nr.8/28.08.N (anexa 41), iar casierul completează registrul de casă(anexa 19).
21. Se încasează factura nr.206/30.08.N(anexa42) conform chitanței nr.9/30.08.N (anexa 43), iar casierul completează registrul de casă(anexa 19).
22. Gestionarul depune la casierie vânzările în valoare de 3.000 lei pe bază de monetarului nr. 8(anexa44),. Casierul întocmește chitanța nr. 10/30.08.N(anexa45) și completează registrul de casă(anexa 19).
23. În data de 30.08.N, casierul depune cu foaie de vărsământ(anexa46) la bancă 4.500 lei, completând registrul de casă(anexa 19).

RĂSPUNSURI

TEST DE EVALUARE 1

1. a – credit; b – trăgătorul; c – trasul; d – beneficiarul.
2. a – ziua; b – luna; c – anul emiterii.
3. tras.
4. trăgător.
5. beneficiarul.
6. explicată.
7. a – trăgătorului; b – trăgătorului; c – terț; d – beneficiar; e – tras; f – beneficiarul.
8. c
9. a – semnătura; b – trăgătorului.
10. a – semnătură; b – versoul; c – cambii; d – cambiei.
11. a – transmite; b – drepturile.
12. a – actul; b – trasul; c – trăgătorului; d – la scadență; e – posesorului.
13. a – garanție; b – terță; c – polițe; d – achita; e – tras.
14. scontare.
15. reescontare.
16. a – exigibilă; b – plătită.
17. Atunci când plata cambiei se face înainte de scadență.
18. a – suma; b – deduce; c – cambiei; d – dobânda; e – plata; f – scadență.
19. a – perceput; b – cheltuieli.
20. nominale.

TEST DE EVALUARE 2

1. a – condiții; b – plătească; c – sumă de bani; d – scadență.
2. a – subscriitorul sau emitentul; b – beneficiarul.
3. a – prin girare; b – scontare; c – reescontare; d – gajare; e – forfetare.
4. a – bilet la ordin comercial; b – bilet la ordin financiar.
5. a-b – posesorul-beneficiar; c-d – bancă comercială; e – înainte; f – scadență.
6. a – garanția; b – contul; c – datorii; d – obiect; e – debitor; f – creditorului.
7. a – tarif; b – taxe.
8. a-b – băncile comerciale; c-d – cambii scontate; e – cesiune; f – gajare; g – forfetare.
9. a – creditorul; b – cedent; c – cesionar; d-e – debitor cedat.
10. a – obligațiunea necondiționată de plată; b – avalul, cu mențiunea că, în cazul în care avalistul nu indică persoana avalizată, se consideră că avalul este dat pentru emitent.

TEST DE EVALUARE 3

1. a – înscris; b – dispozițiune; c – vedere; d – purtător; e – băncii; f – depuse.
2. plată.

3. a – trăgătorul; b – trasul; c – beneficiarul.
4. a – trăgător; b – acesteia; c – tras; d – emitent; e – beneficiar.
5. societății bancare.
6. a – nu indică; b – beneficiarul; c – „la purtător”.
7. semnătura.
8. a, b – gaj.
9. a – avalistul; b – neachitării; c – tras; d – scadență; e – garantează; f – comerciale; g – scadență.
10. cec cu barare generală.
11. cec cu barare specială.
12. cec de călătorie.
13. cecul circular.
14. a – primă; b – cec; c – parte; d – trăgătorului.
15. cea mai mică.

TEST DE EVALUARE 4

1. a – dispoziție; b – emitentul; c – bănci; d – dispoziția; e – beneficiar; f – bani.
2. a – debitor; b – creditor.
3. a – circuitul local; b – circuitul intrajudețean; c – circuitul interjudețean.
4. Compensațiunea (compensabilitatea) – despăgubire; plată făcută prin trecerea unei sume din contul unui corespondent în contul altui corespondent, când amândoi corespondenții stau în legătură de cont curent cu al treilea corespondent, căruia îi dau ordinul de plată. Este un mod de plată între două persoane care sunt în același timp debitoare și creditoare una alteia și care anulează reciproc datoriile prin simpla înregistrare.
5. La sucursala județeană BNR.
6. Extrasul de cont.
7. În debit, plățile, iar, în credit, încasările.
8. Ștampila.
9. „C”.
10. Numele județului unde are loc operația de compensare.

TEST DE EVALUARE 5

1. Cardul este un instrument de acces la un cont bancar ce permite păstrarea banilor în siguranță și oferă posesorului posibilitatea de a avea acces permanent la banii existenți în contul personal.
2. Prin intermediul cardului, se pot plăti bunuri sau servicii la comercianți, se pot retrage bani de la ATM, se pot plăti facturi, se pot face plăți prin Internet, etc.
3. În funcție de monedă, pot fi RON sau USD. În funcție de destinație, pot fi carduri de credit pentru persoane fizice sau carduri de credit pentru persoane juridice.

În funcție de modalitatea de funcționare, pot fi de debit sau de credit.

În funcție de aria de funcționare, pot fi naționale sau internaționale.

4. Cardul de debit este un card care permite plăți sau retrageri de numerar în limita fondurilor proprii depuse în cont.
5. Posesorul cardului de credit are aprobată o limită de credit de care se poate folosi în mod uzual. Dobânda se plătește numai pentru sumele efectiv folosite și, de regulă, există un procent minim din credit care trebuie rambursat lunar.
6. Pentru a obține un card de credit, trebuie accesat meniul *Aplică acum!*, după care solicitantul va fi contactat de către un consilier al serviciului carduri de credit sau se va vizita *Pagina de Contact* pentru numere de telefon și adrese de e-mail.
7. Solicitantul trebuie să comunice câteva informații de bază, cum ar fi: numele, numărul de telefon la care poate fi contactat, data nașterii și orașul în care locuiește.
8. Se poate aplica pentru un card de credit suplimentar pe numele unei alte persoane, numărul cardurilor suplimentare fiind nelimitat. Posesorul de card suplimentar va avea acces la fondurile existente în contul de card al titularului.
9. Copie după actul de identitate și cererea de emisie a unui card suplimentar, semnat de posesorul principal de card și de persoana pe numele căreia se va emite cardul suplimentar.
10. În funcție de tipul de card de credit, răspunsul va fi dat pe loc sau în câteva zile. Solicitantul va fi contactat imediat ce va fi luată o decizie.
11. În caz de pierdere a cardului sau de furt, trebuie anunțată imediat banca pentru a bloca cardul și pentru a evita fraudă.

TEST DE EVALUARE 6

1. Se trece numele persoanei fizice sau juridice care plătește sau căreia îi plătim, precum și denumirea documentului ce stă la plată sau la încasare (factura).
2. Zilnic.
3. Casierul.
4. Organele de control intern, cenzorii, auditorii financiari.
5. La fel ca și la contul respectiv, total debitori (total încasări) total creditori (total plăți), după care se calculează soldul.
6. Soldul zilei se trece în coloana *Încasări*.
7. Dacă încasările și plățile zilei sunt mai mult de o pagină de document.
8. Actele de casă se lipesc cronologic pe foi A4.
9. Cu soldul contului 5311 "Casa în lei".

REZOLVAREA PROBLEMELOR

1. Înregistrarea biletului la ordin:
 $401 = 40325.347$ lei.
2. a) Înregistrarea facturii nr.283:
 $411 = 11.900$ lei
701 10.000 lei
4427 1.900 lei.
b) Încasarea prin înregistrarea chitanței:
 $5311 = 411$ 5.000 lei.
c) Înregistrarea cambiei:
 $413 = 411$ 6.900 lei.
3. Cambia se depune la bancă pentru încasare:
 $5113 = 4136.900$ lei.
4. Încasarea cambiei la scadență și înregistrarea sumei și a comisionului în extrasul de cont:
% = 5113 6.900 lei
627 100 lei
5121 6.800 lei.
5. a) Înregistrarea facturii:
 $411 =$ % 18.000 lei
707
4427
b) Înregistrarea filei cec:
 $5112 = 411$ 18.000 lei.
6. Depunerea la bancă și încasarea cecului:
% = 5112 18.000 lei
627 200 lei
5121 17.800 lei.
7. a) Depunerea la bancă a cambiei spre scontare:
 $5114 = 5113$ 50.000 lei.
b) Încasarea cambiei:
% = 5114 50.000 lei
667 1.000 lei
5121 49.000 lei.
8. Plata facturii prin înregistrarea ordinului de plată și a comisionului din extrasul de cont:
a) Înregistrarea ordinului de plată:
 $401 = 5121$ 15.000 lei.
b) Înregistrarea comisionului:
 $627 = 5121$ 50 lei.
9. a) Înregistrarea ordinului de plată:
 $5121 = 411$ 25.000 lei.
b) Înregistrarea comisionului bancar:
 $627 = 5121$ 70 lei.
10. a) Înregistrarea ordinului de plată:
 $5121 = 41910.000$ lei.
b) Înregistrarea comisionului bancar:
 $627 = 5121$ 50 lei.

CUPRINS

1. Introducere	1
Conceptul de instrument de plată.....	3
Necesitatea, rolul și importanța instrumentelor de plată.....	4
Reglementări internaționale privind efectele de comerț.....	5
2. Cambia și trata	6
2.1. Denumirea și forma cambiei.....	6
2.2. Părțile principale ale cambiei.....	7
2.3. Exemple privind tehnica emiterii sau „tragerii“ unei cambii.....	8
2.4. Dobânda cambiei.....	9
2.5. Cambia în alb.....	9
2.6. Transmitere prin gir sau prin cesiune de creanță ordinară.....	10
2.7. Acceptarea.....	10
2.8. Despre aval (avalizarea).....	13
2.9. Modalități de transmitere a cambiei.....	13
2.10. Scadența.....	14
2.11. Scontul.....	14
2.12. Acțiunea cambială.....	17
Testde evaluare	19
3. Biletul la ordin	20
3.1. Concept, necesități, părți participante.....	20
3.2. Elementele biletului la ordin.....	20
3.3. Categoriile de bilete la ordin.....	22
Testde evaluare	24
4. Cecul	25
4.1. Conceptul și necesitatea.....	25
4.2. Părțile participante la cec.....	25
4.3. Elementele esențiale (obligatorii) ale cecului.....	26
4.4. Diverse categorii de cecuri.....	27
4.5. Cecul în alb.....	28
4.6. Avalul cecului.....	28
4.7. Girul.....	29
4.8. Cecul barat.....	29
4.9. Cecul de călătorie.....	31
4.10. Cecul circular.....	32
4.11. Condiții de plată, de pierdere a cecurilor și programul societăților bancare.....	32
4.12. Circuitul local al cecului.....	34
4.13. Circuitul interjudețean al cecului.....	35
Testde evaluare	39
5. Ordinul de plată	40
5.1. Conceptul de ordin de plată.....	40
5.2. Părțile participante la ordinul de plată.....	40
5.3. Circuitul local al ordinului de plată.....	41
5.4. Circuitul intrajudețean al ordinului de plată.....	42
5.5. Circuitul interjudețean al ordinului de plată.....	43
Testde evaluare	47
Exemple de completare a efectelor comerciale.....	48
6. Cardurile	51
6.1. Definirea și tipologia cardurilor.....	51
6.2. Emiterea, utilizarea și acceptarea cardurilor.....	54
Testde evaluare	58
7. Registrul de casă	59
8. Modalități de plată	60
Modalități de plată/încasare în numerar.....	61
Testde evaluare	61
9. Contabilitatea tranzacțiilor economice realizate cu ajutorul instrumentelor de plată	62
9.1. Conturile utilizate.....	62
9.2. Înregistrări privind efectele de comerț.....	63
Aplicații	65
Răspunsuri la probleme și teste	65